

TALLINNA AASTAARUANNE 2012

Sisukord

EESSÕNAD	5
LÜHIÜLEVAADE LINNAST	8
LINNA JUHTIMINE	13
HARIDUS	18
KULTUUR	22
SPORT JA NOORSOOTÕ	28
SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID	34
LINNAMAJANDUS	37
HEAKORD	40
ÜHISVEEVÄRK JA KANALISATSIOON	43
LINNAPLANEERIMINE	45
KESKKONNAKAITSE	45
LINNATRANSPORT JA LIIKLUSOHUTUS	46
TEED JA TÄNAVAD	48
AVALIK KORD	50
ETTEVÕTLUSKESKKOND JA TURISM	51
FINANTSARUANDED	56
EELARVE TÄITMISE ARUANNE	60

HEA KODANIK,

Tallinna aastaraamat 2012 kin- nitab must valgel seda, mida me iga päev Tallinnas ringi liikudes ka oma silmaga näha võime: meie linn on oma arengus jälle tubli sammu edenenud. Pealinnale kohaselt on Tallinn aastast aastasse pakkunud uusi võimalusi ka terve Eesti jaoks — olgu siis paar aastat tagasi Euroopa kultuuripealinnana või viimasel viiel aastal maailma intelligentseimate kogukondade seitsmik.

Tallinn, kus elab ligi kolmandik Eesti elanikest, pole mitte ainult suurim kohalik omavalitsus, vaid on ka majanduslikult võimsaim ja edukaim haldusüksus. Siin toodetakse umbes pool kogu Eesti sise- majanduse kogutoodangust. Koos Harjuma teiste kohalike omavalitsustega moodustub aga ümber Tallinna meie riigi võimsaim majanduspiirkond, kust tuleb ligikaudu 60% SKT-st. Kõigist Eestis registreeritud ettevõtetest tegutseb Tallinnas rohkem kui 40%. Nõnda pole liialdus öelda, et pealinn on ühtlasi terve meie riigi arengu mootor, mis veab kogu Eesti edenemist.

Tallinna linn on püstitanud oma selged prioriteedid ja eesmärgid, mida oleme ka viimastel aastatel saavutanud või millele samm-sammult lähemale jõudnud. Olgu nimetatud kas või mitmesuguseid

meetmeid ettevõtluse ergutamiseks; kaasamisprogramme ja uute töökohtade loomist töötururingete leevendamiseks; erinevatele elanikerühmadele suunatud rehabilitatsiooni- ja sotsiaalprogramme; linnakeskkonna muutmist rohelisemaks ja tervemaks. Ennekõike viimati nimetatud eesmärgi silmas pidades oleme panustanud ühistranspordi eelisarendamisele.

Enamasti ei saa aega, mis kulub mingi idee sünnist selle jõudmiseni linnapilti või inimeste elukvaliteeti, mõõta nädalate või kuudega. Isegi aasta-paarine ajahorisont võib suurte ideede jaoks olla liiga vähene. Vahel läheb vaja terveid inim põlvi, et jõuda tegelike muutusteni. Seetõttu on eriti oluline mitte lasta väärt mõtetel hääbuda otsustamatuses või neid suretada poliitilisel rivaliteedil. Tallinna linnavõim on püüdnud suurtesse projektidesse, mis teenivad kogu Eesti huve — olgu siin taas nimetatud näiteks Euroopa kultuuripealinnana või siis suurte liiklussõlmede rajamise projekte —, kaasata ka riiklikku panust. Paraku oleme ikka veel sunnitud tõdema juba sajanditevanuse vastasseisu püsivast Toompea ja all-linna vahel. Vanalinna ümber rajatud võimsad müürid ja kindlustornid, mis kunagi eraldasid orduvõimu linnarahvast, näivad sümboliseerivat ajaloolist vastasseisu tänini. Kahjuks on kaotanud selle tõttu kogu Eesti.

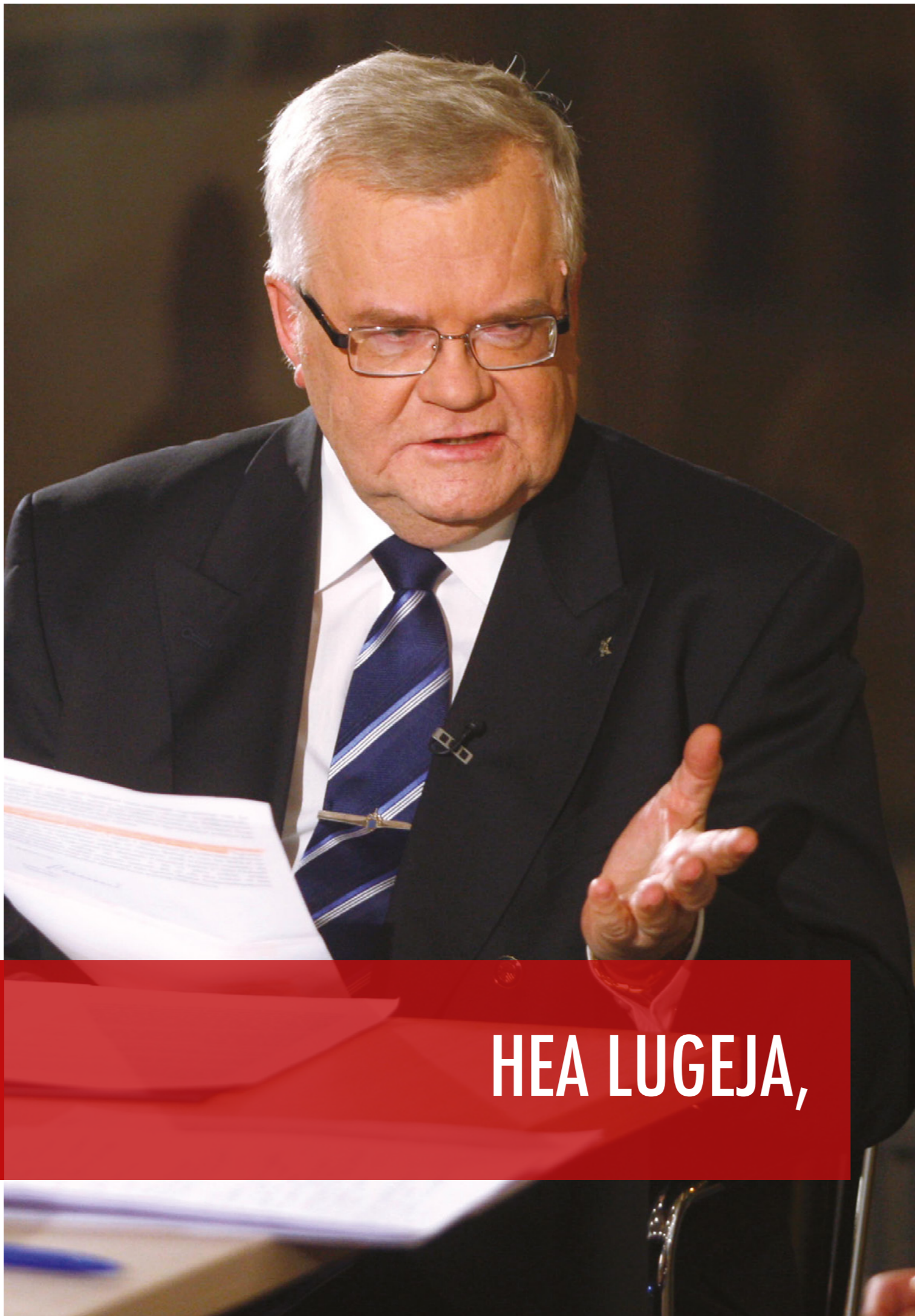
Tallinn kavatses mõistagi oma seatud eesmärgid saavutada kas siis riiklike ressurside kaasabil või üksnes iseenda jõul. Mitme mahuka projekti teostamine on selgelt terve riigi või siinse regiooni arengu seisukohalt hädavajalik: näiteks tuleb teoks teha kava rajada Tallinna väike ringtee, laiendada Rannamõisa teed ja Paldiski maanteed, ehitada välja Haabersti ja Vao ristmik. Tallinnast kaugemale peaks ulatuma samuti huvi Ülemiste liiklussõlme lõpetamise või Tallinna–Helsingi tunneli rajamise eeluuringu vastu. Kõik need objektid on kirjas ka Tallinna järgmiste aastate arengukavas.

Kui eelnimetatud suurprojektide suhtes võib ehk nii mõnigi linlane skeptiliselt arvata, et see ei tarvitse tema elus midagi muuta, siis jätkub hulgaliselt ka niisuguseid, mis kindlasti muudavad. Olgu siis koolide ja lasteaedade renoveerimise, parkide ja tänavate korrastamise või uute töökohtade loomisega. Kõigi nende ülesannete täitmiseks kavatses linnavõim samuti edasi tegutseda ka pärast kohalike omavalitsusorganite järgmisi valimisi. ■

TOOMAS VITSUT
Tallinna Linnavolikogu esimees

TOOMAS VITSUT:

Vahel läheb vaja terveid inim põlvi, et jõuda tegelike muutusteni. Seetõttu on eriti oluline mitte lasta väärt mõtetel hääbuda otsustamatuses või neid suretada poliitilisel rivaliteedil.

HEA LUGEJA,

Käesolevasse trükisesse on kirja pandud Eesti Vabariigi pealinna Tallinna 2012. aasta tähtsamad tegevused. Nendelt lehekülgedelt saab teada, kuidas möödus aasta linna eri valdkondades — alates kultuurist ja haridusest ning lõpetades ettevõtlusega.

Möödunud aasta oli Tallinna linnale edukas. Vaatamata sellele, et Eesti rahvaarv tervikuna jätkuvalt väheneb, pealinna rahvaarv kasvab. Ja selle üle võime tõesti rõõmsad olla! Tallinnas oli 2013. aasta 1. jaanuaril rahvastikuregistri andmetel 419 830 elanikku, mis on 3686 inimese võrra rohkem kui 2012. aastal samal ajal. Kokku sündis 2012. aastal Tallinnas 4711 last.

Tallinn on kogu Eesti arengu mootor, mille edukusest sõltub olulisel määral Eesti muude piirkondade areng. Tallinn koos teiste Harjumaa kohalike omavalitsusüksustega moodustab Eesti võimsaima majanduspiirkonna. Linn toetab igati ettevõtluse arengut, panustades alustavate ettevõtjate nõustamise ja ettevõtlikkuse edendamisse. Ettevõtlusaktiivsuse suurendamiseks ja tööhoive parandamiseks pakub linn ettevõtetele mitmeid toetusi, nagu

messitoetus, uute töökohtade loomise toetus ja praktikajuhendaja toetus.

Linna üks peamistest eesmärkidest on pakuda elanikele võimalust turvaliselt kasvada, mitmekülgset areneda ja elukestvalt õppida. On oluline, et Tallinnas elavatele lastele oleks tagatud lasteaiakohad ja alushariduse omandamine, võimalused põhihariduse ning keskhariduse omandamiseks, kutsehariduse omandamine lähtuvalt tööjõuturu vajadustest ning see, et lastele ja noortele oleksid loodud ka mitmekesised huvihariduse ja -tegevuse võimalused. 2012. aasta lõpu seisuga oli Tallinnas 128 lasteaeda, üks lasteaed-alkkool, üks lasteaed-põhikool ja üks lasteaiarühmadega kool, kus oli kohti 22 193 lapsele. Lisaks toetas linn 23 eralasteaeda, võimaldades sellega lastehoidu veel 829 lapsele. Jätkati programmi „Lasteaiakoht igale lapsele“ elluviimist, millega loodi juurde 296 uut lasteaiakohta.

Pealinnas käib ka vilgas kultuurielu. 2012. aastal alustati uue ürituste sarjaga „Avalava, Tallinn“. Selle programmi raames kutsuti Tallinnasse külla Eesti teiste regioonide — Lääne-Eesti, Põhja-Eesti ja Lõuna-

EDGAR SAVISAAR:

Linna üks peamistest eesmärkidest on pakuda elanikele võimalust turvaliselt kasvada, mitmekülgset areneda ja elukestvalt õppida.

Eesti — kultuuriorganisatsioonide ja -kollektiivide ning kultuuriturismi valdkonnas tegutsevate ettevõtete esindajaid. Jätkati juba traditsiooniliseks kujunenud kultuuriüritustega — rahvarohkete merepäevadega, rahvusvahelise teatrifestivaliga „Kuldne mask“, Tallinna päeva tähistamisega ning Hiina uusaasta ning riiklike pühade ja tähtpäevade tähistamisega. Väga populaarsed on ka linnaosades toimuvad piirkondlikud üritused, olgu nimetatud vaid mõned: vanalinna päevad Tallinna kesklinnas, kuninganna Kristina päeva Kristiine linnaosas, memme-taadi päevad Haabersti linnaosas, Nõmme Kevade raames toimuvad üritused Nõmme linnaosas ja Lasnamäe päevad Lasnamäe linnaosas.

Alates 2013. aastast on Tallinn maailma esimene pealinn, mis pakub tasuta ühistrasporti kõigile linnakodanikele. Aastaks 2018 kandideerime me Euroopa Rohelise pealinna tiitlile. Nendest projektidest aga juba järgnevatel aastaraamatutes! ■

EDGAR SAVISAAR
Tallinna linnapea

LÜHIÜLEVAADE LINNAST

Tallinn – Eesti Vabariigi pealinn ja majanduskeskus

Tallinna linn osutab oma haldusterritooriumil sotsiaalabi ja -teenuseid, korraldab vanurite hoolekannet, noorsootööd, elamu- ja kommunaalmajandust, jäätmehooldust, territoriaalplaneerimist ja ühistransporti, tagab veevarustuse ja kanalisatsiooni, tegeleb heakorruga ning hoiab tänavad korras. Samuti peab linn ülal temale kuuluvaid koolieelseid lasteasutusi, põhikooli, gümnaasiume ja huvikooli, raamatukogusid, rahvamaju, muuseume, spordibaase, turva- ja hooldekodusid, tervishoiuasutusi ning teisi kohalikke asutusi. Lisaks korraldab Tallinna linn muid talle seadustega pandud kohaliku elu küsimusi.

Tallinn on kogu Eesti arengu mootor, mille edukusest sõltub olulisel määral Eesti muude piirkondade areng. Tallinn koos teiste Harjumaal kohalike omavalitsusüksustega moodustab Eesti võimsaima majanduspiirkonna. Tallinnas toodetakse ligi 49% Eesti sisemajanduse kogutoodangust, koos Harjumaaga aga ligi 60%. Elaniku kohta on sisemajanduse kogutoodang ligi 17 000 eurot, mis on 152% Eesti keskmisest tasemest. 79% lisandväärtusest

toodetakse Tallinnas teenindussfääris, tööstuse ja ehituse osatähtsus on 21%. Enamik lisandväärtusest luuakse hulgi- ja jaekaubanduse, hotellide ja restoranide, finantsvahenduse, kinnisvara, avaliku halduse, hariduse, tervishoiu, veonduse, side jm sotsiaal- ja isikuteeninduse valdkonnas.

2012. aastal oli Tallinnas majandustegevuse registrisse kantud 45 800 ettevõtet, mis moodustab 42% Eestis registreeritud ettevõtete arvust. 21% ettevõtetest tegutses hulgi- ja jaekaubanduse ning mootorsõidukite remondi valdkonnas, 16% kutse-, teadus- ja tehnikaalal, 8% ehituses, 8% haldus- ja abitegevuse valdkonnas, 8% kinnisvara valdkonnas, 7% veonduses ja laanduses ning 6% töötlevas tööstuses. Tallinna ettevõtetest on valdav osa väikesed, alla kümne töötajaga mikroettevõtteid, mis moodustasid 93% registreeritud ettevõtete arvust. 10–49 töötajaga ettevõtete arv oli 2574, 50–249 töötajaga ettevõtteid oli 527. Üle 250 töötajaga ettevõtteid oli Tallinnas vaid 96. Ettevõtluse arendamiseks on Tallinna linn loonud tööstusparke ja ettevõtlusinkubaatoreid ning eraldanud mitmesuguseid ettevõtlustoetusi. ■

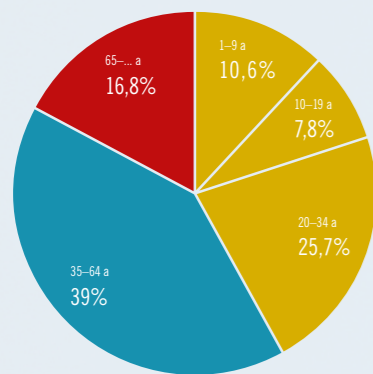
**TALLINNAS TOODETAKSE
LIGI 49% EESTI SISEMAJAN-
DUSE KOGUTOODANGUST,**

koos Harjumaaga aga ligi
60%. Elaniku kohta on
sisemajanduse kogutoodang
ligi 17 000 eurot, mis on 152%
Eesti keskmisest tasemest.

Tallinna rahvastik

TALLINNA ELANIKKONNA VANUSELINE STRUKTUUR

(rahvaloenduse andmetel seisuga 31.12.2012)

Tallinnas elab ligikaudu 30% Eesti elanikkonnast. Vaatamata sellele, et Eesti rahvaarv tervikuna jätkuvalt väheneb, on Tallinna rahvaarv kasvanud. Statistikaameti andmetel oli Eesti elanikkonna arv 2013. aasta alguseks 1 286 000 inimest ning see vähenes aastaga ca 8000 inimese võrra. Tallinna elanike arv oli 2013. aasta 1. jaanuaril rahvastikuregistri andmetel 419 830, suurenedes aastaga 3686 inimese võrra. Tallinna rahvaarv kasvas nii loomuliku (492 inimese võrra) kui mehaanilise iibe tagajärjel (4209 inimese võrra). Osaliselt vähendas kasvu rahvastikuregistri korrastamine, mille tulemusena langes registrijärgsete elanike arv 1015 inimese võrra. 2012. aastal registreeris oma elukoha Tallinna 14 435 inimest, elanike nimekirjast lahkus 10 226

inimest. Rahvastikuregistri andmetel sündis Tallinnas 2012. aastal 4711 last. Rahvaarvu praegusele kasvule mõjub positiivselt rohkearvulise 1980. aastatel sündinute põlvkonna ränne mujalt Eestist Tallinna ning sellest tulenev kõrge sündimus.

Tallinna elanikkond, nagu ka Eesti elanikkond, vananeb pidevalt. Tööealiste inimeste osatähtsus rahvastikus hakkab alates 2016. aastast kiiresti vähenema.

Tallinna rahvastikuregistri järgsete elanike arvu kasv jätkub ka 2013. aastal. 1. mai 2013 seisuga oli Tallinnas 425 974 elaniku. Järgmine tabel iseloomustab Tallinna rahvastikuregistri järgse elanikkonna kasvu aastate ja linnaosade lõikes. ■

TALLINNA ELANIKKOND LINNAOSADE LÕIKES AASTATEL 2004–2013

	2004	2006	2008	2010	2011*	2012	2013
Tallinn kokku	392 306	403 505	401 372	406 703	393 222	416 144	419 830
sh Haabersti	37 187	38 968	39 587	41 051	41 694	42 294	42 839
Kesklinn	44 205	46 180	47 671	48 646	46 494	51 308	52 820
Kristiine	29 424	29 816	29 478	29 395	29 228	30 055	30 274
Lasnamäe	112 368	114 142	112 001	114 258	108 042	116 273	116 490
Mustamäe	64 918	65 692	64 243	64 113	62 255	64 237	64 425
Nõmme	37 772	39 436	38 725	38 100	35 463	38 898	39 049
Pirita	10 388	12 277	14 039	15 135	16 165	16 636	17 019
Põhja-Tallinn	56 044	56 994	55 628	56 005	53 881	56 443	56 914

*Rahvaloenduse järgi seisuga 31.12.2011

„Ilma igasuguse kahtluseta on Tallinnast saanud muu Eesti jaoks tõmbekeskus. Põhjused on lihtsad – siia tullakse parema elu lootuses. Tallinn tähendab reaalselt võimalust leida töökohta, suuremat suhtlus-ringkonda ja rikkalikumat kultuuri, võimalusi külastada teatreid, muuseume jpm. Olla Tallinnast tähendab, et tunned suuremat vastutust. Tahad olla eeskujuks, teenäitaja rollis.”

VOLDEMAR KOLGA,
psühholoog

[Pealinn 21.05.2012]

LINNA JUHTIMINE

Tallinna linnavolikogu on Tallinna kui kohaliku omavalitsusüksuse esinduskogu, mille linna hääleõiguslikud elanikud valivad neljaks aastaks. Viimased volikogu valimised toimusid 18. oktoobril 2009. Linnavolikogu praeguses, seitsmendas koosseisus on 79 liiget (eelmises, kuuendas koosseisus oli 63 liiget). Volikogu koosseisu kuulub neli fraktsiooni, sh Keskerakonna (43 liiget), Reformierakonna (14 liiget), Isamaa ja Res Publica Liidu (13 liiget) ning Sotsiaaldemokraatliku Erakonna (8 liiget) fraktsioonid ja 1 fraktsioonitu liige. Linnavolikogu on sõltumatu ning tegutseb ainult linnaelanike huvides ja nende nimel. Linnavolikogu töötab täiskogu istungitena, samuti komisjonide ja fraktsioonide kaudu. Linnavolikogu on moodustanud kümme komisjoni, mis lahendavad vastava valdkonna probleeme. Komisjonid on: haridus- ja kultuurikomisjon, keskkonnakomisjon, korralduskomisjon, linnamajanduskomisjon, linnavarakomisjon, rahanduskomisjon, revisjonikomisjon, sotsiaal- ja tervishoiukomisjon, tarbijakaitsekomisjon ning õiguskomisjon. 2012. aastal pidas linnavolikogu 23 istungit, võttis vastu 187 otsust ja 36 määrust.

Linnavalitsus on omavalitsusüksuse täitevorgan. Tallinna linna tegevjuhtkond on seitsmeliikmeline linnavalitsus, sh linnapea ja kuus abilinnapead. Iga linnavalitsuse liige juhib temale määratud linnaelu valdkondi. Linnavalitsuse töövorm on istung. Linnavalitsuse istungid toimuvad reeglina kord nädalas kolmapäeviti. 2012. aastal toimus 50 istungit, kus võeti vastu 89 määrust ja 1792 korraldust.

Linnavalitsus juhib linna asutuste (v.a linnavolikogu kantselei) tegevust ning osaleb aktsionäri, osaniku, asutaja ja liikmena

eraõiguslike juriidiliste isikute töös. Linnavalitsuse organisatsioonilise ja tehnilise töö tagab linnakantselei, mille tööd juhib linnasekretär, kelle nimetab ametisse linnapea.

Tallinna linna organisatsiooni kuulub 23 linna ametiasutust (13 ametit, kaheksa linnaosavalitsust, linnavolikogu kantselei ja linnakantselei) ja 250 hallatavat asutust. Seega on Tallinna linn oma 273 asutusega Eesti üks suurimaid organisatsioone, mis annab tööd ligi 12 500 inimesele. Linnasüsteemis töötavad väga erinevate ametialade esindajad – lasteaiaõpetajad, koolipedagoogid, meditsiini-, sotsiaal-, kultuuri- ja sporditöötajad jne. Linna tütarettevõtetes ja sihtasutustes, kus töötajate põhiosa moodustavad meditsiini- ja transporditöötajad, töötas 2012. aastal keskmiselt 6300 töötajat. Seega oli 2012. aastal linlastele kvaliteetsete avalike teenuste pakkumisega hõivatud kokku ligi 19 000 töötajat.

Lisaks on linn asutanud või omab osalust mitmes ettevõttes, mille eesmärk on tagada linnakodanikele kvaliteetsete avalike teenuste kättesaadavus. Linna valitseva mõju all on kaheksa äriühingut, 15 sihtasutust ja üks mittetulundusühing. Neist suurimad on Ida-Tallinna Keskhaigla ja Lääne-Tallinna Keskhaigla, SA Tallinna Lastehaigla ning Tallinna Linnatranspordi AS. Lisaks omab linn olulist mõju veel kolmes äriühingus ja ühes sihtasutuses, millest suurimad on AS Tallinna Vesi ja AS Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus.

Linna asutustes, äriühingutes ja sihtasutustes töötas 2012. aastal kokku 18 817 töötajat, sh 1540 ametnikku, kusjuures 64% linna asutuste 12 510 töötajast töötas haridussektoris (pedagoogid, logopeedid, eripedagoogid, abipersonal jne). ■

Vastloodud Tallinna
ombudsmani ametis
nõustab 1. juunist elanikke
endine presidendi nõunik
Jüri Kaljuvee.

„Ombudsmani poole tuleks
pöörduda siis, kui te ei ole
rahul linna pakutud lahendusega
teie probleemile. Ametnik tunneb
paremini seadusakte, on tugevama
positsioonil kui tema poole
pöördub linlane. Ametnik ei pruugi
teha vale otsust, kuid ta võib teha
kõige mugavama otsuse, see aga ei
taga parimat lahendust linlase
seisukohalt. Õigusvahemehel ongi
kohustus juhtida ametnike tähelepanu
juhtumitele, kus kodaniku õigusi ei
realiseeritud maksimaalselt. Kui
konkreetse ametniku poole
pöördumine tulemust ei anna, siis
tuleb pöörduda temast kõrgema
instantsi poole kuni linnapeani
välja!”

JÜRI KALJUVEE,
Tallinna ombudsman
[Pealinn 04.06.2012]

LINNA AMETIASUTUSED

LINNAVOLIKOGU KANTSELEI
LINNAKANTSELEI
ETTEVÕTLUSAMET
HARIDUSAMET
KOMMUNAALAMET
KULTUURIVÄÄRTUSTE AMET
LINNAARHIIV
LINNAVARAAMET
PEREKONNASEISUAMET
SOTSIAAL- JA TERVISHOIUAMET
SPORDI- JA NOORSOAMET
LINNAPLANEERIMISE AMET
TRANSPORDIAMET
KESKKONNAAMET
MUNITSIPAALPOLITSEI AMET
HAABERSTI LOV
KESKLINNA VALITSUS
KRISTIINE LOV
LASNAMÄE LOV
MUSTAMÄE LOV
NÕMME LOV
PIRITA LOV
PÕHJA-TALLINNA VALITSUS

250
HALLATAVAT
ASUTUST

VALITSEVA MÕJU ALL OLEVAD ÜKSUSED

SA LUTREOLA
SA ÕPILASMALEV
SA IN COMMUNE BONUM
SA TALLINNA LASTEHAIGLA
SA TALLINNA TEHNIKA- JA TEADUSKESKUS
SA TALLINNA HAMBAPOLIKLIINIK
SA TALLINNA LAULUVÄLJAK
SA TALLINNA KULTUURIKATEL
SA TALLINNA ARENGU- JA KOOLITUSKESKUS
SA TALLINNA TELEVISIOON
SA TALLINNA VENE MUUSEUM
SA KESKKONNAKOGU
SA TALLINNA VENE LÜTSEUM
ETTEVÕTLUSE TOETAMISE JA KREDIIDI HALDAMISE SA
TALLINNA VEE-ETTEVÕTJATE JÄRELEVALVE SA
MTÜ KESKKONNATEENUSED
AS TALLINNA SOOJUS
AS IDA-TALLINNA KESKHAIGLA
AS LÄÄNE-TALLINNA KESKHAIGLA
AS TALLINNA TÖÖSTUSPARGID
TALLINNA LINNAHALLI AS
TERMAKI AUTOPARGI AS
TALLINNA LINNATRASPORDI AS
TALLINNA MUNITSIPAAL PEREARSTIKESKUSE OÜ

OLULINE MÕJU

NÕMME ERAHARIDUSE SA
AS TALLINNA JÄÄTMETE TAASKASUTUSKESKUS
AS TALLINNA VESI
TALLINNA MATKAMAJA OÜ

AMETIASUTUSED JA HALLATAVAD ASUTUSED

(asutuste arv; keskmine töötajate arv)

LINNAVOLIKOGU KANTSELEI	(1)	36
LINNAKANTSELEI	(1)	286
ETTEVÕTLUSAMET	(1)	71
Tallinna turud	(1)	7
HARIDUSAMET	(1)	123
Koolid	(66)	4118
Lasteaiad	(128)	3831
Huvikoolid	(11)	407
KOMMUNAALAMET	(1)	44
Kadrioru park	(1)	110
KULTUURIVÄÄRTUSTE AMET	(1)	27
Teatri- ja kontserdiasutused	(2)	134
Loomaaed	(1)	190
Raamatukogu, muuseumid	(2)	250
Rahvaulikool	(1)	5
Kultuurikeskused	(3)	56
LINNAARHIIV	(1)	28
LINNAVARAAMET	(1)	62
PEREKONNASEISUAMET	(1)	31
LINNAPLANEERIMISE AMET	(1)	101
TRANSPORDIAMET	(1)	57
SOTSIAAL- JA TERVISHOIUAMET	(1)	39
Tervishoiuasutused	(1)	235
Sotsiaalhoolekande asutused	(8)	683

SPORDI- JA NOORSOAMET	(1)	22
Noorsootööasutused	(1)	51
Spordiasutused	(4)	138
KESKKONNAAMET	(1)	48
Botaanikaaed	(1)	68
Kalmistud	(1)	67
MUNITSIPAALPOLITSEI AMET	(1)	155
HAABERSTI LINNAOSA VALITSUS	(1)	62
Hallatavad asutused	(2)	20
TALLINNA KESKLIINNA VALITSUS	(1)	98
Hallatavad asutused	(1)	35
KRISTIINE LINNAOSA VALITSUS	(1)	71
Hallatavad asutused	(2)	36
LASNAMÄE LINNAOSA VALITSUS	(1)	119
Hallatavad asutused	(3)	89
MUSTAMÄE LINNAOSA VALITSUS	(1)	76
Hallatavad asutused	(2)	64
NÕMME LINNAOSA VALITSUS	(1)	61
Hallatavad asutused	(4)	71
PIRITA LINNAOSA VALITSUS	(1)	44
Hallatavad asutused	(1)	18
PÕHJA-TALLINNA VALITSUS	(1)	110
Hallatavad asutused	(39)	56

TÖÖTAJAJD
KOKKU
12 510

LINNA VALITSEVA MÕJU ALL OLEVAD ÜKSUSED

(asutuste arv; keskmine töötajate arv)

TALLINNA LINNATRASPORDI AS	1744
AS TALLINNA SOOJUS	5
TALLINNA LINNAHALLI AS	12
TERMAKI AUTOPARGI AS	50
AS IDA-TALLINNA KESKHAIGLA	2127
AS LÄÄNE-TALLINNA KESKHAIGLA	1444
AS TALLINNA TÖÖSTUSPARGID	2
TALLINNA MUNITSIPAALPEREARSTIKESKUSE OÜ	10
SA IN COMMUNE BONUM	1
SA TALLINNA LASTEHAIGLA	634
SA TALLINNA TEHNIKA- JA TEADUSKESKUS	5
SA TALLINNA HAMBAPOLIKLIINIK	187
SA TALLINNA LAULUVÄLJAK	16
SA LUTREOLA	0
SA ÕPILASMALEV	3
TALLINNA VEE-ETTEVÕTJATE JÄRELEVALVE SA	3
ETTEVÕTLUSE TOETAMISE JA KREDIIDI HALDAMISE SA	11
SA TALLINNA KULUURIKATEL	18
SA TALLINNA ARENGU- JA KOOLITUSKESKUS	2
SA TALLINNA TELEVISIOON	28
SA TALLINNA VENE MUUSEUM	2
SA KESKKONNAKOGU	1
SA TALLINNA VENE LÜTSEUM	0
MTÜ KESKKONNATEENUSED	2

TÖÖTAJAJD
KOKKU
6307

HARIDUS

Linna haridusvaldkonna peamine eesmärk on tagada mitmekesised hariduse omandamise võimalused ja nende kättesaadavus. On oluline, et kõigile Tallinnas elavatele lastele oleks tagatud lasteaiakoht ja alushariduse omandamine, võimalused põhihariduse ning keskkooli omandamiseks, kutsehariduse omandamine lähtuvalt tööjõuturu vajadustest ning samuti see, et lastele ja noortele oleksid loodud mitmekesised huvihariduse ja -tegevuse võimalused.

2012. aasta lõpus oli Tallinnas 128 lasteaeda, üks lasteaed-alkool, üks lasteaed-põhikool ja üks lasteaiarühmadega kool, kokku oli kohti 22 193 lapsele. Lisaks toetas linn 23 eralasteaeda, võimaldades sellega lastehoidu veel 829 lapsele. Jätkati programmi „Lasteaiakoht igale lapsele“ elluviimist, millega loodi juurde 296 uut lasteaiakohta.

Tallinnas tegutses 2012. aasta lõpu seisuga 65 munitsipaalkooli, 15 erakooli ja kolm riigi üldhariduskooli. 2011/2012. õppeaastal õppis Tallinna koolides 42 252 õpilast, neist 3917 teistest omavalitsusüksustest. Võrreldes 2010/2011. õppeaastaga suurenes õpilaste arv 83 õppuri võrra.

Alates 2006. aastast tagab linn kõigile 1.–9. klassi õpilastele tasuta toitlustamist. 2012. aastal kattis linn lisaks 29 580 põhikooliõpilase toitlustamiskulu-

lele ka 135 vähekindlustatud perest pärit gümnaasiumiõpilase toitlustamiskulud. Ühe toidupäeva maksumus oli 1,15 eurot, millest linn tasus 0,37 eurot õpilase kohta ning ülejäänud kaeti riigieelarvest saadava toetuse arvelt. Kõikides koolides pakuti õpilastele tugiteenuseid (sh logopeedi- ja psühholoogiteenused) ning 35 munitsipaalkoolis jätkasid tööd pikapäevarühmad. Paindliku tööajaga pikapäevarühmade avamisega laiendati võimalusi laste päevahoiuks.

Koostöös erasektoriga renoveeriti 2012. aastal kaks kooli — Tallinna Kuristiku Gümnaasium ja Tallinna Läänemere Gümnaasium — ning kaks lasteaeda — Kolde Lasteaed ja Tallinna Lasteaed Vikerkaar. Renoveeritud koolides alustati õppetööd 1. septembril 2012 ning lasteaedades 2012. aasta lõpul ja 2013. aasta alguses.

Lisaks põhi- ja gümnaasiumiharidusele pakub linn kutseõpet Kopli Ametikoolis, kus 2011/2012. õppeaastal õppis 232 noort 25 õpperühmas. Kopli ametikoolis on võimalik omandada kutseharidust järgmistel erialadel: elektrik, keskkonnatehnika lukksepp, kinnisvarahoolitus, rahvuslik puutööndus, sepatöö, tekstiilitöö, kodumajandus ja aiandus. Õppetöö toimub nii päevases kui ka töökohapõhises õppevormis ja nii eesti kui ka vene keeles.

Tallinnas tegutses 2012. aastal üheksa munitsipaalhuvikooli ja kolm Vanalinna

Hariduskolleegiumi koosseisu kuuluvat huvikooli, kus õppis kokku 7286 last. Üldhariduskoolide juures tegutsevates huviringides osales 24 818 last. Ringides said õpilased tegeleda nii tehnika, loodusõpetuse, keraamika, teatri, spordi, kunsti, muusika, tantsu kui ka võõrkeeltega. Euroopa Liidu tõukefondide kaasrahastamisel jätkati huvikeskuse Kullo renoveerimist.

2012. aastal jätkus tegevus info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) õpikeskkonna loomiseks, mis võimaldab Tallinna lastel ja õpilastel omandada erialaseid pädevusi. Nüüdseks on kõigile linna haridusasutustele loodud võimalused tsentraalsete IKT infrastruktuuriteenuste (domeeniserver, failiserver, printserver, terminalserver, gruppitööserver, andmevarundus, viiruse- ja nuhkvaratõrje jm) kasutamiseks. 2012. aasta sügiseks oli nimetatud teenusega liitunud 151 haridusasutust.

Eesmärgiga toetada ja motiveerida laste ja noorte püüdlusi ja loomingulist tegevust selgitati välja ja tunnustati parimaid õppureid. 2011/2012. õppeaastal toimusid 22 õppeaines olümpiaadid, neil osales kokku 9546 õpilast.

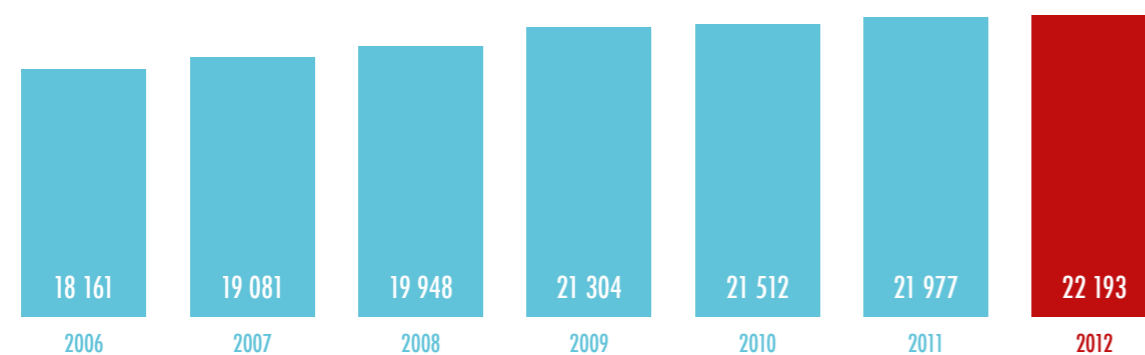
12 rahvusvahelisel olümpiaadil esindasid Eestit 24 Tallinna õpilast, kes võitsid kokku 23 medalit (8 kuld-, 7 hõbe- ja 8 pronksmedalit) ja said kaks diplomit. ■

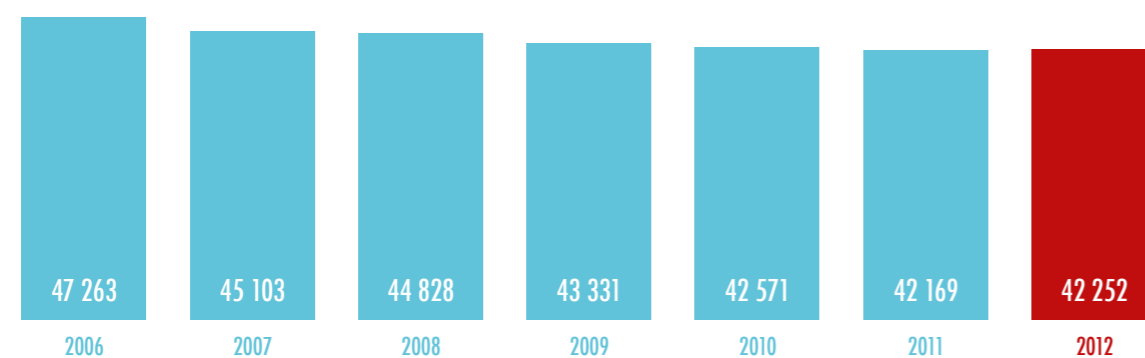
LASTEAIAKOHTADE ARVU KASV 2011–2012

Asutuse kuuluvus	Kohtade arv (2011)	Kohtade arv (2012)	Kasv (tk)	Kasv (%)
Munitsipaallasteasutus	21 977	22 193	216	1,0
Eralasteaed	725	829	104	14,3
KOKKU	22 702	23 022	320	1,4

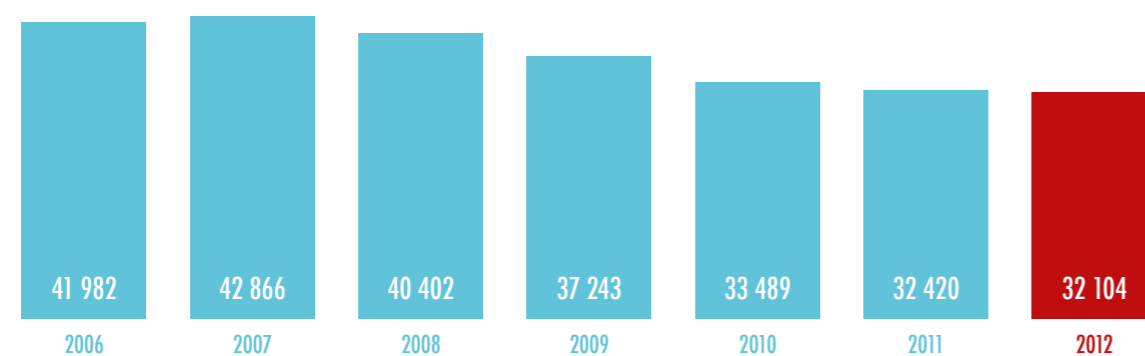
LASTE ARV TALLINNA LASTEASUTUSTES 2006–2012 (SEISUGA 10.11.2012)

ÕPILASTE ARV TALLINNA KOOLIDES 2006–2012 (SEISUGA 10.11.2012)

HUVIHARIDUST OMANDAVATE LASTE ARV TALLINNAS 2006–2012 (SEISUGA 10.11.2012)

3. septembril lähevad Kuristiku gümnaasiumi õpilased maast laeni korda tehtud vikerkaarevärvides kooli, kus on nüüd uus võimla, aula, raamatukogu ja auditoorium.

„Võimlas saab vajadusel läbi viia kolm kehalise kasvatuse tundi korraga. Väliterrass annab aulale lisaavarust ja lubab siin korraldada isegi suuremaid laulupidusid. On ju meie kool korraldanud juba 25 aastat Lasnamäe laulu- ja tantsupidu ning nüüd on meil juubeliaastaks ka korralik lauluplats olemas. Kogu maja katab kahetasandiline wifi võrk eraldi õpilaste ja õpetajate jaoks, igas klassis on tehniline varustus esitluste korraldamiseks, sealhulgas DVD ekraan ja projektor. Moodsad arvutid on arvutiklassi kõrval ka matemaatikaklassis ja muidugi raamatukogus.”

RAINO LIBLIK,
Kuristiku gümnaasiumi direktor
(Pealinn 27.08.2012)

Linn esitas kohtule rahva poolehoiu märgina Mustpeade maja linnale jätmise poolt antud 106 129 allkirja.

„See on tõesti tubli saavutus, sest ega paljud inimesed ju tihedalt kultuuriga kokku ei puutu. Üle 100 000 allkirja andja on Tallinna elanikkonda arvestades juba täiesti arvestatav suurus, see näitab tagastamata jätmise suhtes selget üksmeelt. Nii rahval kui ka muusikutel on Mustpeade majaga seotud aastakümnete kaupa mälestusi. Seal on tehtud väga erilist muusikat, seal on esinenud koorid ning toimunud ansambliproovid. Andsin ka ise internetis hääle maja toetuseks.”

REIN RANNAP,
hellaaja ning
Eesti interpretide liidu juhatuse liige
[Pealinn 22.10.2012]

KULTUUR

Kultuurivaldkonna

eesmärk on pakkuda nii Tallinna elanikele kui linna külalistele mitmesuguseid kvaliteetseid kultuuriteenuseid.

2012. aastal alustati uut ürituste sarja „Avalava, Tallinn”. Programmi raames kutsuti Tallinnasse külla Eesti teiste regioonide — Lääne-Eesti, Põhja-Eesti ja Lõuna-Eesti piirkondade — kultuuriorganisatsioonide ja -kollektiivide ning kultuuriturismi valdkonna ettevõtete esindajaid.

Jätkati juba traditsiooniliseks kujunenud kultuuriüritustega: Tallinna merepäevad, teatrifestival Kuldne Mask, piirkondlikud teemapäevad ja Hiina uusaasta ning riiklike pühade ja tähtpäevade tähistamine.

Ülimalt populaarseks on kujunenud Tallinna merepäevad, mis on üks enim külastatavaid üritusi Eestis. 2012. aasta merepäevadel osales üle 100 000 külastaja. Merepäevad pakuvad külastajatele võimalust tutvuda merenduse eri aspektidega ja nautida kultuuriprogrammi Tallinna kolmes sadamas.

Tallinna linnaosad korraldasid arvukalt piirkondlikke kultuuriüritusi: vanalinna päevad Tallinna kesklinnas, kuninganna Kristina päev Kristiine linnaosas, memmetaadi päevad Haabersti linnaosas, kontsert „Mustamäe valss” Mustamäe linnaosas, kloostripäev Pirita linnaosas, Nõmme Kevade raames toimuvad üritused Nõmme linnaosas ja Lasnamäe päevad Lasnamäe linnaosas.

2012. aastal tegutses Tallinnas 17 haruraamatukogu, mida külastas aasta vältel ligi 1,05 miljonit inimest. Igale Tallinna linnas esimeses klassis kooliteed alustanud lapsele kingiti raamatukogu väljaantud raamat „Armando”. Alates 2012. aasta veebruarist said lugejad hakata kasutama e-raamatute laenutus- ja lugemiskeskonda, mis kannab nime Ellu.

2012. aastal tegutses Tallinnas üheksa linna kultuuriasutust: Tallinna Toomklubi, Pelgulinna rahvamaja, Vene kultuurikeskus, kultuurikeskus Lindakivi, Mustamäe kultuurikeskus Kaja, Salme kultuurikeskus, Nõmme kultuurikeskus, Tallinna Haabersti linnaosa vaba aja keskus ja Pirita vaba aja keskus. Nende asutuste 323 harrastusringi töös osales 7303 eri vanuses ja eri huvidega inimest. Linna kultuuriasutused korraldasid möödunud aastal kokku 2124 kultuuriüritust.

Muuseum on kultuuripärandi hoidja, teadus- ja mäluasutus, mis pakub emotsionaalseid ning harivaid kogemusi väga laiale avalikkusele. 2012. aastal tähistas Tallinna Linnamuuseum oma 75. tegevusaastat. Linnamuuseumi koosseisu kuulub kümme harumuuseumi, mida külastas aasta vältel 195 195 inimest. Kõige külastatavam filiaal oli 2010. aastal uuenenud Kiek in de Kōk ja bastionikäigud. Muuseumi juubeliaasta tähistamiseks korraldati arheoloogianäitus „Maa-alused maardlad jutustavad” ning uudeks vormiks avalikkusega suhtlemisel on kujunenud näituste ja ürituste toomine linnaruumi.

TALLINNA LINNATEATER
ANDIS AASTA VÄLTEL
412 ETENDUST
63 466 VAATAJALE.

Teatri repertuaaris oli kokku
27 lavastust, neist kuus
uuslavastust.

Tallinna loomaaeda külastas 2012. aastal 333 696 inimest. Suurt huvi pak- kus külastajatele putukanäitus „Elavad kalliskivid ja muud mutukad”, prussakanäi- tus „Uih, prussakas! Ahhaa, prussakas”, kevade algust tähistav näitus „Munad! Pesad! Jänkud!”, leopardikutsikate Freia, Vlada ja Akra nimepaneku pidu, šimpans Pino sünnipäev ning metsalindudele pesa- kastide meisterdamine. Avati uus väikeste kaslaste ekspositsioon ja laiendati amuuri tiigrite välispuuri.

Tallinna botaanikaeda külastas 66 009 taimehuvilist, mis on ligi kolmandiku enam kui 2011. aastal Tallinna botaanikaia populaarsuse kasvule aitas oluliselt kaasa ühispileti loomine aprillis taasavatud Tallin- na teletorniga. Välisekspositsioonis valmis ja avati külastajatele maailmas ainulaad- ne puuseente, sammalde ja samblike püsinäitus. Külastajate käsutuses on kaks õpperada, lõpule on jõudmas audiogiidi ning avamaa ja õpperadade viitade pro- jektid, mis suurendavad botaanikaia atraktiivsust külastajatele veelgi ning annavad olulist keskkonnahariduslikku infot loodushuvilistele.

Linnale kuuluv Tallinna Linnateater andis aasta vältel 412 etendust 63 466 vaatajale.

Teatri repertuaaris oli kokku 27 lavastust, neist kuus uuslavastust.

Tallinna Filharmoonia korraldas 89 kont- serti, mida külastas kokku 20 400 inimest. Alates 2011. aastast asub Tallinna Filhar- moonia ajaloolises Mustpeade majas, kus ligi 100 kultuuriorganisatsiooni korraldas aasta jooksul 457 kultuurisündmust. Tallinna Filharmoonia egiidi all hakati möödunud aastal Mustpeade majas arendama ka teatritraditsiooni ja näitusetgevust.

Tallinna tunnusfestivaliks on kujunenud Tallinna Filharmoonia eestvedamisel juba kaheksandat korda korraldatud Birgitta festival. 2012. aasta festivali programm oli mahukas ja mitmekesine nii žanriliselt kui ka geograafiliselt. Festivali vaadatuim etendus oli koostöös Garsingtoni ooperifestivaliga (Inglismaa) lavastatud W. A. Mozarti ooper „Don Giovanni”, mida nautis Piritla kloostri- kahel õhtul 2550 inimest. Täissaali kogus ka Carl Orffi lavakantaatide „Aphrodite triumf” ja „Carmina Burana” etendus Mai Murdmaa lavastuses.

Tallinna rahvaülikoolis õppis 145 vaba- haridus-, huvi- ja täienduskursusel kokku 2703 inimest. Lisaks korraldati 11 rahva- ülikooli propageerivat üritust ja 13 näitust.

„Kui olen Eestist väljas, näen Tallinna eelseid tavaliselt kõige selgemalt. Minu jaoks on Tallinn looduslähedane linn, siin on Kadriorg, Nõmme ja teised rohelised linnaosad. Romantikuna armastan Oleviste kirikut ja Revali kohvikut, meeldib jalutada vanalinnas ja Raekoja platsil. Mida rohkem linn jalakäijale autode arvelt ruumi teeb, seda parem! Uued kergliiklus- teed ja bussirajad tulevad seepärast ainult kasuks, olgugi et ma ise sageli autoga sõidan. Autojuhina kasutan aga kõige sagedamini linna e-teenuste võimalusi, näiteks mobiilset parkimist.”

AAPO PUKK,
kunstnik

[Pealinn 3.12.2012]

„Kui ise koos isaga paarküm-
mend aastat tagasi maja
vaatamas käisin, oli esimene
mõte räämas hoone maha
lammutada ja uus asemele
ehitada. Siis saime tutta-
vaks siinsete muinsuskaitse
eeskirjadega ja praegu on mul
ainult hea meel, et see mõte
katki jäi. Püüdsime kõike teha
algsega autentselt. Et kohe
sisse astudes oleks sama
lõhn ja sama tunne!
Minu vanaisa noorus oli päris
karm. Isa suri ja ema saatis
poisi linna tädi juurde, kes
elas Vilmsi ja Poska tänava
nurgal, kus tal oli väike
kauplus. Oma krundi muretses
vanaisa sinnakanti 1922.
aastal. Võttis laenu, puidu
lasi kodumetsast saagida ja
kohale tuua ning maja Poska 9
sai 1932. aastal üürimajana
valmis. Vanaisa jõudis veel ka
täpselt laenu tagasi maksta,
enne kui sõda algas ja vanaisa
Rootsi põgenema pidi. Üle-
jäänud elu elas vanaisa väga
kitsastes oludes. Mäletan, et
Kadriorgu maha jäänud maja
oli talle suur asi ja meil sageli
jutuks. Tulevikus ehk pärib
selle minu praegu teismeline
poeg. Kõik on ehitatud nii, et
hoone 50 aastat ilma suure-
ma remondita vastu peaks.
Maja pole taastatud ju mitte
rahategemiseks, vaid rohkem
hobi ja nostalgia korras
ning järgmisele põlvkonnale
mõeldes.”

VÄINO VAHER,
miljööväärtusliku maja auhinna
võitnud Poska 9 maja omanik

[Pealinn 16.04.2012]

Jätkati Tallinna vanalinnas ja väljaspool
vanalinna asuvate mälestiste ehitamist ja
restaureerimist. Jätkuvalt toetati mälestiste,
vanalinna hoonete ja väärtuslike detaili-
de restaureerimist, telliti restaureerimise
projektdokumentatsioone ning korraldati
väliuuringuid ja üldjärelvalvet.

Selleks, et säilitada ja teadvustada linna-
kodanikele arhitektuuriliselt ja kultuuriliselt
terviklikult säilinud ajaloolise linnaruumi (mil-
jööväärtuslike hoonestusalade) väärtusi,
anti välja toetusi 58 ajaloolise hoone detai-
lide restaureerimiseks. Jätkati koostööd
säästva renoveerimise infokeskusega
(SRIK), kes korraldas elanikele ja huvilistele
vana maja korrastamist puudutavaid se-
minare ja infopäevi ning andis arhitekti- ja
insenerikonsultatsioone. Koostöös SRIK-iga
avati Telliskivi loomelinnakus vana materjali
taaskasutusladu koos õppeklassiga ning
korraldati septembris menukas materjali-
de taaskasutust propageeriv mess Öko-
mäss 2012.

2011. aastal alustati Neitsitorni, Tallitorni ja
nendevahelise linnamüüri restaureerimist,
mis viiakse lõpule 2013. aastal. Pärast
restaureerimistöõde lõpetamist avatakse
Neitsitorni ülemistel korrustel taas kohvik
ning alumistele korrustele loob Tallinna

Linnamuuseum uue ekspositsiooni. Muu-
hulgas taastatakse ühenduskäiguna Kiek in
de Köki suurtükitorni ja Neitsitorni vaheline
linnamüüri kaitsekäik.

2012. aastal anti teist korda välja Tal-
linna teeneka kultuuritegelase preemia.
Preemia pälvis Ferdinand Veike, kes on
aastakümneid juhtinud Eesti Nukuteatri
arengut ning koolitanud nukunäitlejaid ja
-lavastajaid. Anti välja ka Kristjan Raua
kunstipreemia ja Pimedate Ööde filmifes-
tivali preemia.

Jätkusid Kultuurikatla hoonetekompleksi
renoveerimistööd. Kultuurikatla näol on
tegemist kultuurikeskusega, kuhu kavanda-
takse multifunktsionaalne saal ning ruumid
loomemajandusega tegelevatele ettevõtte-
tele ja organisatsioonidele. Kultuurikatla
hoone rekonstrueerimisega tegeleb alates
2012. aastast sihtasutus Tallinna Kultuuri-
katel.

Jätkati Tallinna loomaia keskkonnaha-
riduse keskuse rajamist ja renoveeriti
osaliselt paksunahaliste maja jõehobude
ja ninasarvikute osa. Tallinna päeva raames
avati Taani Kuninga aias skulptuur „Tuli lipp”
ja Lasnamäe õigeuskiriku esisele väljakule
paigaldati patriarh Aleksius II büst. ■

SPORT JA NOORSOOTÖÖ

Tallinn liigub!

On tähtis, et linlastel oleks võimalik harrastada erinevaid spordialasid ja osaleda ning osa saada spordiüritustest. Seetõttu peab linn oluliseks laiendada kõigi linlaste, eriti aga noorte võimalusi tegeleda nii huvitegevuse kui ka harrastus- ja saavutusspordiga.

2012. aastal pakkus linn sportimisvõimalusi kuues linna spordiasutuses: Kadrioru staadion, Kristiine Sport, Pirita spordikeskus, Tallinna spordihall, Lasnamäe spordikompleks ja Nõmme spordikeskus. Harrastus- ja saavutusspordiga tegelemiseks oli linna spordiasutustel kokku 25 spordibaasi, kus saab tegeleda mitmesuguste spordialadega. 2012. aastal olid teenused spordihuvilistele kättesaadavad keskmiselt 10–13 tundi päevas ja seitse päeva nädalas.

Pirita spordikeskuse populaarsemad teenused on seotud uisuväljaku ja terviseradadega. Talveperioodil on võimalus uisutada suurimal välisväljakul mõõtmetega 42x42 m ning suusatada parimatel ettevalmistatud ja hooldatud suusaradadel Tallinnas.

Nõmme spordikeskus on kaasaegne spordikompleks, mis pakub aastaringset mitmekülgset sportimisvõimalusi tervise- ja eluviise harrastavatele eri vanuses inimestele ja spordiklubidele. Sportimisvõimaluste parandamiseks ja vaba aja sisustamiseks on rajatud hooldatud ja valgustatud liikumisrajad. Nõmme-Harku liikumisrajad koos ühendusteedega on pikenenud 20 kilomeetrit, olles sellega hetkel pikim omalaadne rajatis Eestis. Rajad on valgustatud, tähistatud nii suuna- kui ka kilomeetritega, olulisematesse liikumissõlmedesse on paigaldatud rajaskeemid, raja ääres paikneb kuus võimlemislinnakut.

Kadrioru staadion, mis sai 18. juulil 2011 uue IAAFi sertifikaadi, on lähiregionis unikaalne spordikeskus, kus on kaks harjutusväljakut ja suurepärase tingimused kergejõustiku ning jalgpalli arendamiseks. 2012. aastal toimus Kadrioru staadionil 54 spordi- ja kultuuriüritust, sh 16 rahvusvahelist. Tähtsamad üritused olid Eesti meistrivõistlused ja BIGBANK Kuldliga/Tallinn. Jalgpallis toimusid UEFA Euroopa liiga mängud, U-17 ja U-19 EM valikturniirid.

„TALLINN LIIGUB!” RAAMES KORRALDATI 220 TERVISELIIKUMISÜRITUST,

millest võttis osa 190 000 inimest. Suurimatest üritustest, SEB Tallinna Maratonist ja SEB Tallinna Sügisjooksust, võttis kokku osa 18 785 osalejat.

Programmi „Tallinn liigub!” raames korraldati 220 tervise liikumisüritust, millest võttis osa kokku 190 000 inimest. Lisaks korraldati linnaosades arvukalt piirkondlikke spordiüritusi ja -võistlusi ning tervisepäevi. Suurimad „Tallinn liigub!” raames toimuvad terviseüritused on SEB Tallinna Maraton ja SEB Tallinna Sügisjooks, millest 2012. aastal võttis osa 18 785 osalejat, kellest 1574 läbis maratonidistantsi. Võrreldes eelmise aastaga suurenes Sügisjooksul osalejate arv 7% ning maratonil osalejate arv 20% võrra.

Tallinna 4–19-aastaste laste ja noorte, sh ka puuetega laste ja noorte, ning püsiva töövõimega inimeste sporditegevuse korraldamiseks jätkati spordiklubide toetamist. See andis 19 157 harrastajale võimaluse tegelda spordiga, sh kergejõustiku, pallimängude, maadluse, male, kabe, vee- ja jääspordialade, jalgrattaspordi jm. Kokku toetati 156 spordiklubi tegevust, toetus ühe harrastaja kohta oli keskmiselt 165 eurot. Eesmärgiga pakkuda harrastajatega tegelevatele treeneritele võimalusi enesetäienduseks ja kutseoskuste tõstmiseks, eraldati toetust 458-le III–IV kutsevalifikatsiooni tasemega treenerile.

2012. aastal toetas Tallinn jätkuvalt mitmete spordialade tiitlivõistluste ja juba traditsiooniliste spordiürituste korraldamist. Rahvusvahelistest tiitlivõistlustest olid olulisemad paralleelselt Tallinnas, Rakveres ja Haapsalus toimunud Jalgpalli U-19 Euroopa

meistrivõistluste finaaltourniir, taekwondo maailmameistrivõistlused Saku Suurhallis, veemotospordi O-125 klassi maailmameistrivõistlused, veemotospordi F-500 klassi maailmameistrivõistluste IV etapp, veemotospordi GT-15 klassi (juuniorid) Euroopa meistrivõistlused, purjelaua RS:X Euroopa ja noorte Euroopa meistrivõistlused; traditsioonilised rahvusvahelised suurüritused nagu International Horse Show ja FEI maailmakarikaetapp takistussõidus, Tallinn International Open Cup võistlustantsus ning ekstreemspordiüritus Simpel Session.

Jätkati Varraku tn 14 kinnistu detailplaneeringu ja kinnistule rajatava Tondiraba jäähalli projekteerimistöde ettevalmistamisega. Kinnistule on kavas rajada kolme väljakuga kaasaegne jäähall ning pärast uue planeeringu kinnitamist ehitada välja võimlemishall, olümpiaujulaga veekeskus, raamatukogu ja hostel. 2012. aasta novembriks valmis Tondiraba jäähalli põhiprojekt. 2013. aastal on plaanis alustada jäähalli ehitusega ning objekti valmimine on kavandatud 2014. aasta lõpuks.

Jätkati tegevustega, mille eesmärgiks on arendada olemasoleva velotreki ja Pirita jõeoru maastikukaitseala territooriumile multifunktsionaalne spordikeskus, kus on tingimused ja võimalused tervise-, harrastus- ning võistlusspordiga tegelemiseks. Tervise spordihoone valmimise tähtaeg on september 2013. ■

„Kergejõustiklaste treeningutingimused on väga head, Tallinnas on kolm suurt spordihalli, mis mujal maailmas on suhteliselt harukordne. Sellise tihedusega kergejõustikuhalle ühes linnas väga tihti ei ole. Kui ühes hallis on näiteks mingid võistlused, siis on teine kohe käepärast võtta. Minu peamised treeningkohad on Lasnamäe spordihall ja kesklinna spordihall. Heitepoolt treenin kõige rohkem Lasnamäel, seal on heitenurk väga hea. Reeglina treenin hommikul, kui rahvast on vähem, mis annab ka võimaluse seal rahulikult nokitseda.”

GERT KANTER,
olümpiamängude pronksmedal
kettahüppes

[Pealinn 20.08.2012]

Et avada noortele põnev tekstitaigune maailm, korraldas Tallinna keskraamatukogu 7.-9. klassi õpilastele seitsmeosalise kirjanduslike kohtumiste sarja „Sõna sekka!”.

„Päris tore oli! Näib, et sain jutule. Kui meenutan aega, mil mina käisin põhikooli lõpuklassides, siis tollal olid sellised kirjanikuga kohtumised tavaliselt loengu vormis igavad asjad, kus ma tagareas tukkusin. Seekordsel kohtumisel oli terve raamatukogu täis ja paistis, et noored mõtlevad kaasa. Rääkisin, kuidas jõudsin sellise žanrini nagu räpp, ja miks räägivad ühe ja sama keele sees erinevad sotsiaalsed rühmad üht, teised teist keelt. Juttu tuli ka sellest, kui oluline on lugemine ja miks mitte ka oma mõtete läbikirjutamine. Mitmekülgne keeletundmine arendab ju empaatiavõimet.”

TOMMYBOY,
räppar

[Pealinn 29.10.2012]

Väärtustades iseennast – väärtustades noori

Noorsootöö valdkonnas koordineeris linn noortekeskuste tööd ja noorteinfo jagamist ning korraldas kvaliteedihindamist, noorsoouuringuid ja kommunikatsioonitegevust. Valdkonna arengule aidati kaasa ka erialaste materjalide väljaandmise, seminaride, infopäevade ja noorsootöö foorumite korraldamise, noorte ja noorsootöötajate tunnustamise ning rahvusvaheliste tegevuste ja partnerite toetamisega. Sihipäraselt toetati ka noorsooprojekte, laste ja noorte osalemist laagrites ning noorteühenduste, SA Õpilasmaleva ja SA Teaduskeskus Ahhaa tegevust.

Tallinna linn pakub noorsootöö teenuseid seitsmes noortekeskuses, Tallinna infokeskuses ning Tallinna ja Harjumaa teabe- ja nõustamiskeskuses. Noorsootööga tegelesid aktiivselt linnaosavalitsused, toetades nii piirkondlikke noorsooprojekte, noorteüritusi kui ka linnasisesid noortelaagreid. Haabersti, Mustamäe ja Pirita linnaosas tegutsevad noortekeskused vabaaja- või kultuurikeskuste juures.

Novembris alustati esimese ülelinnalise noortekeskuste kvaliteedihindamisega, mis jõuab lõpule 2013. aasta märtsis. Ühtlasi valmistati ette ülelinnaline mobiilse noorsootöö teenus, mida Tallinna Noorsootöö Keskus hakkab pakkuma 2013. aastal. Teenuse eesmärk on luua kontakt hõivamata noortega ning neid informeerida ja nõustada. Ühtlasi loodi rahvusvahelise projekti raames uudne virtuaalne noorsootöökeskkond, mis aitab kaasa noorteinfo levitamisele.

Noortekeskuste märkimisväärsamad tegevused möödunud aastal olid järgmised.

Projekt „Välikino”, mille raames näidati kõikide Tallinna noortekeskuste läheduses noortefilme. Projekt „Väärtustades iseennast”, mille eesmärk oli kujundada ja positiivselt mõjutada noorte väärtushinnanguid. Projekti raames toimusid mitmed teemanädalad: meeskonnatöö, vetelpääste ja ujumine, liiklusohutus, esmaabi, karjäärinõustamine, sõltuvusprobleemid ja tervis ning etikett. Raadiku elamurajoonis rakendati mobiilset noorsootööd eesmärgiga kaardistada Raadiku tn munit-sipaalmajades elavate noorte olukord, tutvuda selle piirkonna noortega ning tutvustada neile noortekeskuste võimalusi.

Tallinna noorte infokeskus on Tallinnas ainus ülelinnalist noorteinfot haldav asutus, mis vahendab informatsiooni linna noortele ja noortega tegelevatele inimestele. Tallinna noorte infokeskus korraldas 2012. aastal 167 infotundi, kus osales kokku 3816 noort. Lisaks korraldati 38 infoüritust, kus osales ligikaudu 18 000 noort ning anti välja seitse sihtgrupile suunatud trükist kogutiraažiga 20 072 tk. Karjäärinõustamisel osales 8938 noort ning karjääriinfot vahendati 1716 noorele. Lisaks korraldati 224 karjäärpäeva, seminari või karjääriinfo loengut, millest võttis osa 4263 osalejat. 2012. aastal oli keskustel kokku 214 486 info- ja nõustamiskontakti (2011. aastal 239 605 kontakti). Keskused osalesid kahes riigi rahastusega projektis ja ühes välisrahastusega projektis.

Jättkuvalt toetati suvisel, sügisel ja talvisel vaheajal Tallinna lastele ja noortele korraldatud noortelaagreid. Laagrites osales linna toetusel 3849 last ja noort. ■

PROJEKT „VÄÄRTUSTADES ISEENNAST”, EESMÄRK ON KUJUNDADA JA POSITIIVSELT MÕJUTADA NOORTE VÄÄRTUSHINNANGUID.

Projekti raames toimusid mitmed teemanädalad: meeskonnatöö, vetelpääste ja ujumine, liiklusohutus, esmaabi, karjäärinõustamine, sõltuvusprobleemid ja tervis ning etikett.

SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID

Linn on viimastel aastatel oluliselt purnustanud sotsiaalhoolekande- ja tervishoiuteenustesse. Tallinna linnavolikogu võttis 29. novembril 2012 vastu määruse nr 27 „Sotsiaaltoetuste maksmise tingimused ja kord”, millega korrastati sotsiaaltoetuste maksmise tingimusi ja kehtestati uuendusena ka pensionilisa soodustus, mis rakendus 1. jaanuaril 2013.

2012. aastal stabiliseerus tööpuudusest tulenev abivajajate arv, samas kasvab jätkuvalt sügavas vaesuses ehk toimetulekutoetustest elavate inimeste hulk. Tallinna linnavolikogu 2. detsembri 2010 otsusega nr 276 võeti vastu Tallinna linna teine abipakett linnaelanikele ja ettevõtjale 2011–2012, milles pakuti linlastele ja ettevõtjatele 53 toetavat abimeedet, sh 17 meedet toetuste ja sotsiaalabi valdkonnas ja seitse meedet raskustesse sattunud inimeste nõustamise valdkonnas. Abipaketi tegevused jätkusid 2012. aastal, sh hüvitati toimetulekuraskustes olevatele inimestele riigi poolt kehtestatud hooldusravi omaosalust, võimaldati laste päevakeskustes käivatele lastele kord päevas soe toit, toetati toidupanga tegevust linnaosades. Võrreldes 2011. aastaga kasvas toimetulekutoetuse saajate arv 307 inimese võrra ning toetuse saajaid oli 2012. aastal 4102. Madalast töövõimetuspensionist (alla 200 euro) tingituna kasvas jätkuvalt ka toimetulekutoetusest elavate töövõimetuspensionäride arv.

Puuetega inimeste hoolekandeteenuste valdkonnas olid olulised eesmärgid puude-spetsiifiliste eripärade arvestamine teenuste osutamisel, teenuste kättesaadavuse parandamine ning puuetega inimestele igakülgsete võimaluste tagamine toimetulekuks ja aktiivseks eluks. Tallinna linnas elab 25 076 puuetega inimest, neist lapsi 1750. Linn toetab puuetega inimeste toimetulekut ühiskonnas transporditeenuste, isikliku abistaja teenuste, töö- ja rakenduskeskuse teenuste osutamisega ning päevategevuse ja -hoiu korraldamisega. Septembris avati päevakeskus Käo Maleva üksus, kus alustati tööd kahe raske ja sügava ning liitpuudega täiskasvanute rühmaga. Suurenenud on vajadus isikliku abistaja teenuse järele, sest lisandunud on planeeritud suurema kõrval-

abivajadusega inimesi. Samuti on suurenenud tugiisikut vajavate inimeste sihtrühm, sest lisaks asenduskodust tavaellu naasnud vaimupuudega noortele osutatakse teenust ka vaimu- ja liitpuudega noortele, kes elavad kodudes ning on Tallinna linna päevahoiuteenuse järjekorras.

Eesti elanikkond vananeb jätkuvalt. Eakate hoolekande eesmärk on kindlustada vana-duspensionialiste isikute toimetulek, võimaldada eakatel avahooldusteenuste toel võimalikult kaua kodus elada ning pakkuda kvaliteetset üldhooldekodu teenust. Üldhooldekodudes elas kokku 828 hooldust vajavat Tallinna linna elanikku. Suurenenud on psüühiliste erivajadustega tööelaste isikute arv, kes vajavad riiklikku erihooldusteenust. Kuna riikliku teenuse järjekorrad on pikad, peab Tallinn kuni riikliku erihoolduskoha saamiseni tasuma nende isikute hoolduskulud erihoolekandeesutuses. 2012. aastal tasus Tallinn 31 inimese erihoolekandeteenuste eest. Iru hooldekodus jätkati ööpäevaringse teenuse põhimõttel intervallhoiuteenuse osutamist. Teenus toetab eaka toimetulekuvõimet pärast haiglas viimist, samuti võimaldab ajutist puhkust eakate eest hoolitsevatele pereliikmetele või lähedastele. Sotsiaalvalvealast häirenupuuteenust osutatakse 2011. aasta septembrist ööpäevaringsetel koikidele teenust vajavatele eakatele ja puuetega inimestele, mis annab nii abivajajatele kui nende omastele turvatunde, et abi on vajaduse korral olemas.

Kõik lapsed peavad end tundma hoolitsetuna, kaitstuna ja abistatuna. Lastehoolekande eesmärk on võimaldada vanemliku hoolitsuseta lastele hooldamist lastekodus, osutada varjupaiga- ja rehabilitatsiooniteenust sõltuvushaigetele lastele ja noortele, nõustada lapsi kasvatavaid peresid ja osutada toetavaid sotsiaalteenuseid riskiperedele ning aidata emasid ja lapsi, kes on perevägivalda ohvrid. Alustati tegevust Tallinna Lastekodu kahes uues paariselamus, asenduskodude käikuandmine aitab lastekodul üle minna peremudelil põhinevale töökorraldusele. Toimetulekuraskustes perede lapsi toetati lasteaia kohatasu ja huviringi või spordiklubi osalemistasu maksmisel ning korraldati neile

laste päevakeskuste ja sotsiaalhoolekandeesakondade kaudu toitlustamine või toidupakkide jaotamine. Samuti lubati toimetulekutoetust saavate perede lastel linnatranspordis tasuta sõita. Tallinna Lastekodus jätkati ööpäevaringse lapsehoiuteenuse osutamist neile puuetega laste vanematele, kes soovisid tööle minna.

Tihedamat osavõttu ühiskondlikust elust pakuvad linnaosade päevakeskused, mille teenuseid kasutavad aktiivsest sotsiaalsest elust kõrvalejäänud eakad, puudega isikud, lapsed, hoolekandeesutustest ellusuunatud ja muud riskigrupid. Linnaosades osutatav koduteenus on mõeldud eakatele ja puuetega isikutele, kes teenuse puudumise korral vajaksid hooldust sotsiaalhoolekandeesutuses. Supikõõkides ja kodutute varjupaigas jagati igapäevaselt sooja toitu ning kõigile öömajja või varjupaika pöördunud abivajajatele pakuti ajutist peavarju.

Väga oluline on tagada kõigile linlastele kvaliteetne ning kättesaadav esmatasandi- ja eriarstiabi. Selleks tagati elanikele ööpäevaringset ravimite kättesaadavust Kesklinnas ja Lasnamäel, kompenseeriti raviasutustele laste visiiditasu ja vanuritele hooldusravi tasu, organiseeriti üksielavate kodanike transport statsionaarsele ravile, tasuti pikaaegsete krooniliste haigustega patsientide öendusteenuste eest. Lisaks Iru hooldekodule osutati öendusteenust linna sotsiaalmajades.

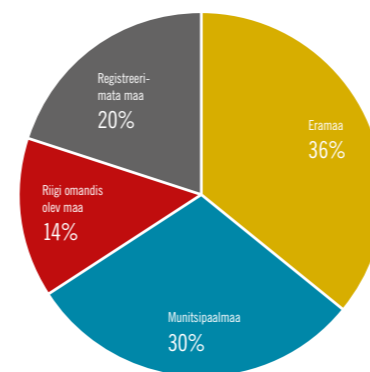
Tallinna linna asutusena tegutseval Tallinna Kiirabil on 14 ööpäevaringset operatiivset abi osutavat kiirabibrigaadi, sh neli arstibrigaadi ja kümme õebrigaadi, kelle teeninduspiirkonnad on Tallinna linn ja Viimsi poolsaar. Tallinna linnas on 262 perearstinimist 480 196 patsiendiga, neis ligi 12% on ravikindlustuseta isikud. Tallinna Munitsipaalperearstikeskuse OÜ Nõmme tervisekeskuses töötab kolm perearsti ning 2012. aastal avatud Haabersti tervisekeskuses hakkab tööle kaks perearsti. 2012. aastal valmis Väike-Õismäe polikliiniku renoveeritud hoones 150 voodikohaga AS Lääne-Tallinna Keskhaigla hooldusravikliinik. SA Tallinna Hambapolikliinik osutas Tallinna linna teise abipaketi raames teenuseid 413-le toimetulekuraskustes isikule. ■

„Mul pole elus sellist luksust olnud,” tõdeb 90-aastane Amanda Raidma, kes on Iru hooldekodus veetnud viimased neli aastat. „Üksi kodus ma toime ei tuleks. Söök on väga vaheldusrikas, alati on prae või supi kõrvale ka magustoit, salatit pakutakse. Õhtul tee ja võileib. Kui jäätise-isu tuleb, siis seda saab puhvetist osta. See on õnn, et veel näen ja kuulen, saan lugeda ja televiisorit vaadata. Ei tohi järele anda ja masendusse jääda, peab ikka rõõmus olema.”

AMANDA RAIDMA,
Iru hooldekodu elanik
[Pealinn 04.06.2012]

TALLINNA HALDUSTERRITOOIUMI JAGUNEMINE OMANDIVORMI JÄRGI

LINNAMAJANDUS

Omandireformi läbiviimise tulemusena oli 31. detsembri 2012 seisuga Tallinnas registreeritud 34 029 katastriüksust pindalaga 12 615 ha, mis moodustas 80% linna haldusterritooriumist, sh eramaa 36%, munitsipaalmaa 30% ja riigi omandis olev maa 14%. Linna pindalast 20% on jätkuvalt registreerimata.

Tallinn vabastas linlased kodualuse maa maamaksust juba 2011. aastal (seadusemuudatus, mille alusel hakkas maamaksu-

vabastus kehtima ka teistes Eesti omavalitsustes elavatele koduomanikele, rakendus alles 2013. aasta alguses). 2012. aastal oli maamaksust vabastatud Tallinna haldusterritooriumil asuva maa omanik või maamaksuseaduse §-s 10 sätestatud maakasutaja tema kasutuses olevalt elumaa kuni 1500 m² ulatuses, kui sellel maal asuvas elamus oli rahvastikuregistri andmetel taotleja elukoht. Selle alusel määrati maamaksuvabastus 125 327 koduomanikule kogusummas 8,9 miljonit eurot.

Elamumajanduse valdkonnas oli jätkuvalt olulisim tegevussuund vähekindlustatud isikute eluasemeküsimuse lahendamine. 2009. aastal alustati Tallinna teist elamuehitusprogrammi Programm on osa linna laiemast eluasemepoliitikast, mis keskendub linnale vajalikele töötajatele ja noortele peredele eluaseme üürimisvõimaluste loomisele. Raadiku elurajoonis valmis aastatel 2009-2011 kokku üheksa elamut, milles on 1215 korterit üldpinnaga 75 148 m². 2012. aastal andis linn üürile kokku 322 eluruumi.

Tallinna linn jätkas elamumajandusega seotud mittetulundustegevuse toetamist ja korteriühistute toetamist koolitustoetusega. Jätkati 2009. aastal uue toetuseliigina alustatud korteriühistute hallatavate elamutele

energiamärgise taotlemise kulude katmist. Jätkuvalt töötas linnavalitsuse infosaaalis korteriühistute infopunkt, kus korteriühistutega seotud küsimustes andsid nõu Eesti Korteriühistute Liidu juristid.

Linn kannab hoolt ka inimeste eest, kes enesega ise toime ei tule. Kodutute resotsialiseerimiseks on Tallinna linnal viis sotsiaalmajutusüksust. Neisse paigutatakse ka isikud, kes munitsipaalkorteris majanduslikult toime ei tule. Eelmisel aastal valmis 90 voodikohaga sotsiaalmajutusüksus aadressil Männiku tee 92. 2013. aastal rajatakse 50 voodikohaga sotsiaalmajutusüksus aadressile Varre tn 7. Jätkati peremajade rajamist lastekodu lastele perelähedase elukeskkonna loomiseks. 2009.

aastal alanud projekti raames on kavas Tallinna eri piirkondadesse ehitada viis paarismaja ja kaks üksikmaja, kuhu majutatakse praegu nn kombinaattüüpi lastekodudes elavad lapsed. 2012. aastal valmisid paariselamud aadressil Hooldekodu tee 5 ja Purde tn 31b.

Suvel lõpetati kalaturu ehitus ja heakorras-
tatud turg avati linnaelanikele. Detsembris lõpetati Lasnamäe siseturu hoonete ehitus ning avati kaks turuhalli kala-, piima- ja lihasaaduste ning puu- ja juurviljade müügiks. Mustamäe turul valmis 2011. aastal alustatud puu- ja juurvilja müügiks kavandatud turuhoone ning 2013. aastal valmib teine turuhoone, kus hakatakse müüma kala-, liha- ja piimatooteid. ■

Uus sotsiaalhoone Männikul annab hättasattunud üksikvanematele lastetoaga kodu, mis elu hammasrataste vahele jäänuid jälle järje peale aitab.

„Siia tulevad inimesed, kes on hädas laenudega, töötud, kel pole olnud enam võimalik oma eluaseme eest makse tasuda, või naised lastega, kel pole pärast meest lahkuminekut kuhugi minna. Inimene peab võtma ainult oma riided kaasa, kõik muu juba ootab teda siin. Paljud siia tulevad inimesed on seni pidanud läbi ajama ilma privaatsuseta ja magama näiteks tuttavate tagatoas ehk seal, kus juhtub. Meile sattujatel on üle aastate võimalik rahulikult uni täis magada, ja seda paljud teevadki. Seejärel näevad nad, et elu polegi nii hull, ja on valmis oma elu järje peale seadma.”

REET LAOS,
maja perenaine

[Pealinn 24.09.2012]

HEAKORD

Tallinnas on hooldust vajavat haljastust kokku 35,3 km², mis moodustab 22% Tallinna pindalast. Linnas on 61 parki kogupindalaga 3,2 km², kuid lisaks parkidele on veel palju eri suurusega haljastust ja rohealasid. Heakorralduskonna põhi-eesmärk on hooldatud haljastust ja linnametsade võrgustiku loomine.

Aasta vältel istutati 64 175 lille, 226 puud ja 968 põõsast. Lisaks istutati teeobjektide rekonstrueerimise käigus 85 puud ja 8472 põõsast. Sügisel istutati 13 peenrale 34 852 lillesibulat (tulbid, nartsissid, krookused, kobarihüatsindid, püvililled), mille õiteil kaunistab linnaruumi 2013. aasta

kevel. Hooldati 108 ha linnametsi. Pirital Kloostrimetsas, Hiul Vabaduse pargis ja Pärnu maantee äärses Järve metsas koristati olmeprahti, murdunud ja ohtlikke puid ning jämedat oksaristu.

Korrastati Lindamäe park ja Linda kuu. Löwenruh pargis valmis vabaõhulava. Jätkus Kadrioru pargi rekonstrueerimine. Üks olulisimaid uusi rajatisi on Kadrioru kunstimuuseumi juurest algav ja ümber pargi merre suunduv Ülemiste liiklussõlme sademevee eelvoolu kanal, mille ehitamise käigus taastati muuhulgas 611 meetrit ajaloolisi veekanaleid, mis olid Kadrioru pargis olnud alates selle rajami-

sest 1718. aastal. Ehituse käigus säilitati algupärasele kujul ajalooline sild, mis on ehitatud 1722. aastal. Kokku rajati Kadrioru parki sademevee ärajuhtimiseks 3168 m kanaleid ja torustikku. Pargikunsti tutvustamiseks korraldati Kadrioru pargis ekskursioone, kontserte ja näitusi. Suvehooaeg lõpetati 20. septembril toimunud traditsioonilise valgusfestivaliga „Valguskõnnib Kadriorus“.

Uisutamisevõimaluste laiendamiseks on alates 2006. aastast Harju tänava haljastal talviti avatud teiseldatast liuväli. 2012. aastal oli liuväli avatud 1. jaanuarist 10. aprillini ning 17. novembrist 31. detsembrini. Aasta

jooksul külastas liuvälja 28 902 inimest, neist 4707 olid kooliõpilased.

25. maist 24. augustini 2012 toimus rahvusvaheline Tallinna lillefestival, kus omaloodud iluaedu näitasid 29 osavõtjat, sh seitse osalejat välismaalt. Festivali külastas üle 450 000 huvilise ja sellest on kujunenud iga-aastane suurüritus, mis toob Tallinna aiandus- ja lillehuvilisi nii Eestist kui mujalt maailmast.

Üha enam populaarsust koguva projekti „Hoovid korda“ raames eraldas linn 78 korteriühistule hoovide korrastamiseks 639 000 eurot toetust. Tänu sellele said korteriühistud laiendada parklaid ja remon-

tida hooviteid. 2010. aastal alustati projekti „Fassaadid korda“, mille eesmärk on linna üldilme parandamine ja korterelamute energiasäästlikumaks muutmine. Linna toetuse arvelt katavad korteriühistud elamute fassaadide renoveerimiseks vajaliku omafinantseeringu. 2012. aastal eraldati korteriühistutele toetusena 405 000 eurot, millega rahuldati 28 korteriühistu taotlused.

Eesmärgiga parandada linna heakorda hooldati laste mänguväljakuid ja koerte jalutusväljakuid. Loodi ja võeti kasutusse laste mänguväljakute ja koerte jalutusväljakute hoolduse ja järelevalve infosüsteem ja kaardirakendus, mille leiab veebilehelt

www.manguvaljakud.tallinn.ee. Kaardi kaudu saab linnaelanik lihtsalt ja kiirelt mänguväljakute kohta ettepanekuid, kaebusi ja tähelepanekuid saata. Rajati kolm uut mänguväljakut, sh Skåne bastioni parkuuriväljak. Koerte keskregistris registreeriti 1378 koera. Kinni püüti 2773 hulkuvat looma, neist 460 tagastati omanikele. Uue omaniku leidis 462 looma.

Rannahooajal käivitus Pirit ja Stroomi rannas koostöös SA-ga Keskkonnakogu uus projekt „Puhta vee ja targa küllastajaga supelrand“. Pirit ja Stroomi ranna küllastajatele rajati avalikud WC- ja dušikonteinerid. ■

„Tallinlased on muutunud hoolivamaks, korralikumaks ja puhtamaks. Haljasaladele istutatakse uusi toredaid puid ja põõsaid. Eriti rõõmustab mind iluõunapuude, samba-kujulise võraga haabade ja punaste hobukastanite istutamine. Kevadel näeb sagedamini õitsvaid tulpe, võõrasemasid ja kogu suve paljusid põnevaid taimi. Üks väga tore taim on argentiina raudürt. Mina soovitan linnahaljastuses julgelt kasutada ka soo-mustjalga, kes õitseb rikkalikult kuni sügiskülmadeni. Parkidesse võiks enam istutada kauneid sireleid. Inimeste käitumine on samuti muutunud meeldivamaks. Ma ei jälgi inimesi ja nende probleeme tekitavat käitumist, rohkem panen tähele meeldivaid sündmusi — pungade paisumist ja puhkemist, esimesi kevadõisi, värsket mahedat tuult ja pilvi taevas. Lemmikloomadega on samuti paljud inimesed väga hoolivad, kuigi rohkem tähelepanu võib kõita lemmik, kelle järelt inimene ei korista. Mõnele inimesele on koer või kass ainus elav organism, kellega suhelda.”

URMAS LAANSOO,
botaanik

[Pealinn 16.04.2012]

ÜHISVEEVÄRK JA -KANALISATSIOON

Juba 2010. aastal viidi lõpule varemastatud piirkondade kanaliseerimise, millega linn täitis EL-i direktiivis ja veeseaduses kohalikele omavalitsustele kehtestatud nõude tagada põhjavee kaitseks ühiskanaliseerimise olemasolu 31. detsembriks 2010. Tallinna linna haldusterritooriumist on ühiskanaliseerimisega katmata veel ligikaudu 0,2%, mille puhul kasutatakse muid nõuetekohaseid reovee käitlemise

lahendusi. Nende kinnistute puhul on tegemist põhiliselt äärelinnas või asumite äärealadel paiknevate elamute ja elamugruppidega, mille ühiskanaliseerimisega ühendamine on keskmisest mitu korda kulukam. Selliste kinnistute ühendamiseks ühisvee ja -kanaliseerimisvõrguga rajati 2 km uut torustikku. Samuti jätkati sademeveevõrgu laiendamist, rajades lisaks 1,6 km torustikku. ■

„Armastan kõndida Kalamajas uuel kultuuri-kilomeetril ja Pirital mööda mereäärt. Ka üha kaunimaks muutuv vanalinnas on hea hulkuda. Ise olen ma põline nõmmelane, Nõmmel sündinud ja kasvanud. Suveõhtuti on meie kandis näha palju lastega peresid jalutamas, sest pargid on muutunud lastesõbralikeks.”

MALL PARIS,
maalikunstnik

[Pealinn 23.09.2012]

„Tallinnas seisab heakorraliku veel ees, kavatsen ka meie väikese kortermaja koduaia koristustöödel kaasa lüüa. Minu arvates on võrreldes 15 aasta taguse ajaga tallinlaste puhtusearmastus küll kõvasti paremuse suunas liikunud. Eriti noorte hulgas. Minu gümnaasistist õde näiteks teab prügi sortimisest juba rohkem kui mina. Inimesed on hakanud loodushoiu tähtsust tajuma, kõikvõimalik teavitustöö on vilja kandnud. Ka enamik koeraomanikke jalutab haljastaladel, kilekott teises käes. Koera järelt koristamine enam nina kirtsutama ei pane.”

KATRIN SIPELGAS,
filmikunstnik ning režissöör

[Pealinn 16.04.2012]

LINNAPLANEERIMINE

Jätkati varem alustatud ruumilise arengu plaanide elluviimist, eelkõige mereäärsete alade taaskasutusele võtmist koos neile uute funktsioonide andmisega ning avaliku ruumi kvaliteedi olulist parandamist.

2012. aastal kehtestati 73 detailplaneeringut. Olulisimad neist on Künni tn 9 ja Saviliiva tn 8 (lastekodu peremajad), vabaõhumuuseumi, Mustamäe turu ja Magdaleena haigla planeeringud. 2011. aastal võeti vastu Tallinna linnavalitsuse uue administratiivhoone, Kultuurikatla, Linna-halli ja mere vahelise ala detailplaneering, mis on kavas kehtestada 2013. aastal.

Planeeringu eesmärk on kujundada Linna-halli ja Kultuurikatla piirkonnast pealinna uus haldus- ja kultuurikeskus, mis oleks tihedalt seotud tulevase Tallinna rannapromenaadi keskse lõigu (Vanasadam-Peetri sadam) ning mereäärse tegevusega. Samuti jätkati Tallinna Kalasadama ümbruse detailplaneeringu menetlemist ning koostööd avalikkusega, eesmärgiga avada kogu piirkond alates Kalasadamast kuni Noblessneri kvartalini juurdepääsuga Kalaranna tänavalt.

Oluline muudatus toimus planeeringute menetlemises: 1. novembrist 2012 algas

üleminek planeeringute elektroonilisele menetlusele. Lisaks lihtsustus planeeringute algatamine, sest enam ei ole eskiisprojekti koostamine nõutav. See lühendab oluliselt planeeringute menetlusaega.

Lõpule viidi välisrahastusega projekt „Tallinna vanalinna 3D-mudeli loomine ja avalikku kasutusse andmine”, mille üldeesmärk oli tutvustada Tallinna vanalinna võimalikule turistile virtuaalse kolmemõõtmelise mudeli ja sellega liitva andmestiku abil. Tänu 3D-visualiseerimisele muutus Tallinna turismiveeb www.3d.tallinn.ee. ■

KESKKONNAKAITSE

2012. aastal toetas linn mitmel moel linna keskkonnaseisundi parandamist, selle tundmaõppimist ja sellest teavitamist. Jätkati linnaelanikele suunatud traditsiooniliste ürituste korraldamist.

Kevadel korraldati ülelinnaline heakorraliku kampaania, mille eesmärk oli tavapäraste heakorratööde abil puhastada linn talve jooksul kogunenud prügist. Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus kaasrahastamisel viidi läbi projekt „Säästva tarbimise ja jäätmeinfolava esitlused Harjumaa”. Projekti raames külastas Prügihunt Harjumaa lasteaedasiid ja koole, kus läbi

mängude ja vestluste õpetati lastele jäätmete sorteerimist, tarbimist ning keskkonnasõbralikku käitumist. Tallinn korraldas septembris kampaania „Keskkonnasõbraliku liikumise kuu”, mille raames osales linn ka Euroopa liikuvusnädala kampaanias. Kampaania teema oli sel aastal „Liikumine õiges suunas”. Tallinn on autovaba päeva korraldanud juba 2001. aastast alates ning autovaba nädalat 2006. aastast alates.

Jätkati juba väljakujunenud keskkonnanõuandlikke tegevusi Aegna ja Tallinna botaanikaia loodusmajades. Aegna loodusmaja külastas 3525 loodushuvilist,

Tallinna botaanikaia loodusmajas osales õppekavakohases loodusõppes 1266 õpilast. Õuesõppe raames jätkusid Tallinna üldhariduskoolide linnulauluhommikud. Aprillis-mais said linnutarkust kokku 12 kooli 25 klassi 612 õpilast. Kokku on Tallinna linnulauluhommikutel kuue aasta jooksul osalenud 77 kooli 170 klassi 4082 õpilast.

Looduskaitse valdkonnas viidi sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel ellu kolm projekti: karuputke kolooniate hävitamine, Paljassaare hoiuala roostiku ja võsa lõikus ning Paljassaare hoiuala teede remont. Kaks esimest jätkuvad ka 2013. aastal. ■

LINNATRANSPORT JA LIIKLUSOHUTUS

2012. aastal ühinesid Tallinna Autobussi-koondise AS ja Tallinna Trammi- ja Trollibussi-koondise AS Tallinna Linnatranspordi AS-iks (edaspidi TLT). Linlaste liikumisvõimaluste tagamiseks töötab linnas 59 bussi-, neli trammi- ja seitse trolliliini. Tööpäevade tipp tundidel sõitis linnas 331 bussi, 56 trammi ja 70 trolli — kokku 457 ühissõidukit. Ühistranspordiliinidel alustas tööd 25 uut autobussi, lisaks soetati 31 kasutatud autobussi. Aastane liiniläbisõit oli 29,1 miljonit kilomeetrit ja aasta vältel teenindati 133,9 miljonit sõitjat.

21. septembril 2012 võeti Tallinna ühistranspordis kasutusele uus, kontaktivabalt kiipkaardil (Ühiskaart) põhinev e-pileti süsteem. Samal ajal kehtestati ekspressliinidel tavapileti hind. 2012. aasta IV kvartalis

jagati tasuta Ühiskaarte Tallinna ühistranspordis seni tasuta sõidu õigust omanud isikutele. 65-aastastele ja vanematele isikutele väljastati 2012. aastal 41 721 tasuta Ühiskaarti.

Linna liikluskoormuse vähendamiseks jätkati projekte „Pargi ja reisi” ning „Koolibuss”. „Pargi ja reisi” parklad on avatud Pirita-Kesklinna, Õismäe-Kesklinna, Peterburi tee-Kesklinna ja Pärnu mnt-Kesklinna suundadel. 2011/2012. õppeaastal sõitsid koolibussid Viimsi, Vääna-Jõesuu, Tabasalu ja Randvere suunal ning neid kasutas iga päev keskmiselt 210 õpilast.

Liikluse sujuvamaks ja ohutumaks muutmiseks hooldati olemasolevaid ja paigaldati 4064 uut liiklusmärki, uuendati 34 583 m²

teekattemärgistust ning parendati liikluskorraldust. Arvestati varasemast enam ühistranspordi eelistamise vajadusega ning rajati juurde ligi 10 km ühissõidukiradasid. Eesti Draamateatri juurde paigaldati jalakäijate foor, mis suurendas Pärnu mnt läbitavust ja ühtlasi ka jalakäijate turvalisust. Loodi automatiseeritud süsteem liiklusseaduse rikkumise menetlemiseks väljastamiseni. Selleks otstarbeks paigaldati kaks kaamerakomplekti Endla tänava ja Tulika tänava ristmikule (nn Taksopargi ristmikule) Sõpruse puiesteelt ja Endla tänavaalt kesklinna suunduva liikluse jälgimiseks.

Tallinna linna omanduses oleva laevaga Juku tehti Tallinn-Aegna-Tallinn liinil 256 edasi-tagasireisi ja teenindati 9132 reisijat. ■

„Kui vähegi võimalik, siis liigun ilma autota. Elan kesklinna serval ja seetõttu saan südalinna piires kõik oma käigud teha jalgsi ning kaugemal jalgrattaga. Kui aga talvel Nõmme või Kadrioru poole suusatama sõidan, siis on seda mugavam autoga teha. Tavaliselt kasutan selleks õhtuks aega. Tiptundidel autoga ummikuis seista on küll viimane asi, mida soovida. Üldiselt on eestlased kindlasti väga individualistlik ja seetõttu autolembe rahvas. Mis neile bussiusku õpetaks? Arvan, et mida kiiremaks ja mugavamaks ühistransport muutub, seda rohkem inimesi autosid eelistama hakkab. Näiteks Pariisis, Londonis või New Yorgis on autoga juba üpris tülikas toime tulla. Juba parkimistasud on väga suured ja parkimiskohti on kesklinnas ka raske leida.”

ILMAR RAAG,
filmirežissöör
[Pealinn 16.11.2012]

Korrastatud parkimisalad andsid Õismäe siseringi elanikele juurde 117 uut parkimiskohta ehk nüüd on seal parkimiskohad 770 sõidukile.

„Eks see ole silmaga näha, et olukord on palju parem kui enne remonti — ja mitte lihtsalt parem, vaid ikka ilusam ka. Parem on nii autojuhtidel kui ka jalakäijatel. Mul endal on mitu autot olnud, aga praegu enam ei ole. Enne oli sõidutee nii kitsas, et kui selle serv oli täis pargitud, siis kaks vastu tulevat autot teineteisest mööda ei pääsenud. Teed ja parkimisala laiendati muru arvelt, kuid haljastust ei jäänud palju vähemaks. Ma ei tea küll, et mõni puu oleks sellepärast maha võetud. Mina olen küll väga rahul, hästi vajalik asi sai ära tehtud.”

EEVI,
pensionär

[Pealinn 17.09.2012]

TEED JA TÄNAVAD

Linna on 1500 teed ja tänavat kogupindalaga 13,3 miljonit ruutmeetrit, sh 9,1 miljonit ruutmeetrit sõiduteid. Teede ja tänavate sõidetavuse tagamiseks puhastati teerajatisi kokku 9,0 miljonil ruutmeetril, millele lisandus teemaal asuva haljastuse hooldus 4 miljonil ruutmeetril. Teerajatiste jooksvat remonti tehti 198 000 ruutmeetril, mis moodustas 1,5% olemasolevate teerajatiste pindalast. 2012. aasta talvekuud ei olnud nii lumerohked kui eelneval kahel aastal. Tallinna tänavatelt veeti ära 70 971 m³ lund, mis oli 5,5 korda vähem kui 2011. aastal.

Teede kapitaalremondiks ja rekonstrueerimiseks kasutas linn 2012. aastal kokku 42,6 miljonit eurot. Jätkus Ülemiste liiklussõlme rekonstrueerimine. Rajati Järvevana tee ja Tehnika tänav ühendustee koos kahe raudteeviaduktiga, Järvevana tee sõidutee

tunneli I etapp raudtee-aluses osas ning Veerenni tn kergliiklustee tunnel. Peterburi teel ehitati valmis Peterburi tee 150 m pikuse viadukti betoonkonstruktsioon. Alustati Tartu maantee laiendamist linna piirini.

Aasta lõpuks oli Ülemiste liiklussõlme projekti raames ehitatud 6,2 km ja rekonstrueeritud 1 km sõiduteid ning ehitatud 3 km kergliiklusteid. Projekti kogumaksumus on 99,2 miljonit eurot ning liiklussõlm valmib 2013. aasta lõpuks.

Viimastel aastatel on suurt rõhku pandud ka kergliiklusteede ehitusele. 2012. aastal valmisid Lääne-Tallinna ühendatud kergliiklustee (Vääna tn – Akadeemia tee), Kadaka pst kergliiklustee (Mäepealse tn – Mäealuse tn) ja Pärnamäe tee kergliiklustee (Randvere tee – linna piir) kogupikkusega 5850 m.

Suuremad teeobjektid Tallinnas olid Pallasti tn (Majaka tn – Valge tn), Väike-Õismäe sisering, Vindi tn (Tihase tn – Tedre tn), Tedre tn (Nõmme tee – Kotka tn), Männiku tee (Valdeku tn – linna piir) ja Ranna tee. Lisaks korrastati kvartaliseseid teid ja kõnniteid.

Jätkus programm „Turvaline ülekäigurada”, mille tulemusena on alates 2005. aastast saanud erivalgustuse 327 ülekäigurada, sh 2012. aastal 31 ülekäigurada.

Seisuga 1. jaanuar 2013 oli linna valgustamiseks paigaldatud 53 899 valgustit. 2012. aastal paigaldati 487 uut valgustit. Tulenevalt elektrienergia olulisest kallinemisest oli linn sunnitud 2012. aastal kulude kokkuhoiu eesmärgil vähendama tänavavalgustuse põlemisaega aastas vajalikult 4012 tunniit 3714 tunniini, s.o 298 tunni võrra. ■

AVALIK KORD

Avalikku korda aitab linna haldusterritooriumil tagada Tallinna Munitsipaalpolitsei Amet. Munitsipaalpolitsei ameti põhiülesanded on väärtegude avastamine, esitatud avaldustele reageerimine ning hoiatuste ja karistuste määramine. Munitsipaalpolitsei ametisse on koondatud suurem osa Tallinna väärteomenetlustest. 2012. aastal lõpetati 54 730 väärteomenetlust, sh 31 004 väärteomenetlust ühistranspordiseaduse alusel.

Avaliku korra kaitseks ja heakorraeeskirjade pidevaks järelevalveks on korraldatud kesk-

linna videovalve. Turvalisuse tagamisel teeb linn koostööd Põhja Politseiprefektuuriga. Koostöös Päästeameti häirekeskusega on tagatud Tallinna abitelefoni 1345 töö.

Toetatakse ka kodanikeühendusi ja organisatsioone, mille tegevus on suunatud turvalisuse tagamisele linnas.

Jätakuvalt tagatakse Aegna saare elanike ja külaliste turvalisus suveperioodil. Samuti oli suveperioodil korraldatud vetelpääste kõigis Tallinna supelrandades — Pirita, Stroomi, Kakumäe, Harku ja Pikakari rannas. ■

KOOSTÖÖS PÄÄSTEAMETI HÄIREKESKUSEGA ON TAGATUD TALLINNA ABITELEFONI 1345 TÖÖ.

Turvalisuse tagamisel teeb linn koostööd Põhja Politseiprefektuuriga.

ETTEVÕTLUSKESKKOND
JA TURISM

Linn vähendab töötust

Linn panustab ettevõtluse arengu toetamise raames oluliselt alustavate ettevõtjate nõustamise ja teavitamise, ettevõtlikkuse edendamise, ettevõtete konkurentsivõime tõstmise klasterkoostöö kaudu ning tööpuuduse mõjude leevendamise ja sotsiaalsesse hõivesse.

Ettevõtlusaktiivsuse suurendamiseks ja tööhõive parandamiseks eraldatud toetuste abil loodi 2012. aastal 74 uut töökohta ja

168 sotsiaalset töökohta, praktikajuhendajate toetusega toetati 70 praktikanti ning messitoetust sai 117 ettevõtet. Jätkati Tallinna linna teise abipaketi raames sihtotstarbeliste sotsiaalsete töökohtade loomise toetamist linnale kuuluvates ettevõtetes ja asutustes. 2012. aastal pakkusid 37 Tallinna linna asutust ja äriühingut linna eri valdkondades (linnaruumi hooldus ja heakord, sotsiaalhoolekanne, ühistransport, haridus jms) kokku 530 sotsiaalset töökohta. ■

Tallinn toetab ja tunnustab ettevõtjaid

Mittetulundustegevuse toetuse raames rahastati noorte ettevõtluskonkurssi Ajujaht, ärikiirendit Gamefounders, sihtasutust Garage48, ühingu Mobile Estonia ning erialaühenduste tegevust ja loomeühenduste ettevõtlusalaseid initsiatiive.

Ettevõtlusinkubaatorite eesmärk on luua alustavale ettevõtjale soodsad starditingimused, vähendada ettevõtlusriske ja tõsta ettevõtte konkurentsivõimet talle vajalike toetavate teenuste ning kaasaegse ja kvaliteetse töökeskkonna pakkumise kaudu. Edukalt tegutsesid nii Ülemiste ja Kopli ettevõtlusinkubaatorid kui ka loomeinkubaator. Lähtudes sihtgrupi muutunud vajadustest alustati 2012. aasta algusest inkubatsiooniteenuse arendusega, kaasates teenusedisaini parimaid praktikaid.

Ettevõtluskeskkonna turunduse ettevõtlikkust propageeritakse ja tunnustatakse

ettevõtjaid iga-aastaselt Tallinna ettevõtluspäeval, mis 2012. aastal keskendus teemale „Edu valem”. Ettevõtluspäeval toimus koostööpartnerite kaasabil Tallinnas 53 ettevõtmist: näitused, seminarid, ettevõtete külastused, loengud eri sihtrühmadele jm.

Tallinna teise abipaketi raames toimus kontaktmess „Tallinn töötab”, korraldati ja koordineeriti sotsiaalset hõivet ning viidi läbi infopäevi.

Tallinn osales Prantsusmaal Cannes'is rahvusvahelisel kinnisvara- ja investeeringute messil MIPIM 2012. MIPIM kinnisvarameess on üks tähtsamaid kinnisvaraprofessionaalidele mõeldud sündmusi, mis toob kokku mõjukaimad oma ala asjatundjaid üle maailma. Messil selgitatakse välja rahvusvaheliselt silmapaistvaimad kinnisvaraarendusprojektid, saadakse kokku potentsiaalsete partneritega ja sõlmitakse kokkuleppeid. ■

„Toetusi pakub linn oma elanikele piisavalt, selle üle küll kurta ei saa. Mina olen kasutanud näiteks linna messitoetusi ilumessidel osalemiseks ja püüdnud kasutada iga võimalust väärt koolituste saamiseks. Reaalne abi on olnud linna ettevõtlusinkubaatorist, mis pakub oma ettevõtte loomiseks suurepärase keskkonda. Juba koht ise ajaloolisel moetanaval on inspireeriv ning ka häid nõuandeid paku takse päris palju, oska vaid valida. Näiteks õigusosalased ja raamatupidamisosalased koolitused on läinud kindlalt asja ette. Üheskoos korraldatud müügipäevad on aidanud oma tooteid ka laiemale ringile tutvustada.”

KADRI KRUUS,
nahadisainer

(Pealinn 03.12.2012)

Pakume lahendusi nõuannete abil

Neljandat korda toimunud ülelinnalise tarbijaõiguste päeva moto oli „Pakume lahendusi nõuannete abil”. Lisaks traditsioonilistele tarbijaõiguste valdkonna küsimustele jagati tarbijaõiguste päeval nõuandeid töölepingute lõpetamise, ravimitega reisimise ja võlaküsimuste kohta ning tutvustati uut korteriomandi ja korteriühistu seaduse eelnõu. Koostöös Tallinna Televisiooniga jätkati tarbija-teemalist saatesarja „Luubi all”. Linna hinna

ja tarbijakaitse teenistus nõustas elanikke ja ettevõtjaid ning lahendas esitatud kaebusi 4204 korral, kontrollis järelvalve korras 1288 jae- ja tänavakaubanduse müügi-kohta ning teenindus- ja toitlustuskohta. Elektrituru avamisega seotud küsimustes korraldati 16 teabepäeva ja infotundi, lisaks toimus viis infotundi tarbijaõiguse teemadel. Koostati elektrituru avanemist tutvustav infovoldik. ■

Turismiinfo 9 keeles

Selleks, et Tallinn oleks jätkuvalt atraktiivne turismisihtkoht, tegeleb linn aktiivselt turismiturundusega. Tallinna tutvustati 29 puhketurismi- ning rahvusvahelisel konverentsi- ja *incentive*-suunitlusega turundus-üritusel Euroopas ja Aasias. Korraldati kaks Tallinna kui turismisihtkohta tutvustavat turunduskampaaniat: talvine kampaania Venemaal ja uute videoklippide märksõnaturunduse kampaania Soomes, Venemaal, Rootsis, Saksamaal ja Suurbritannias.

meedia kanaleid Facebook, Twitter, Flickr, Vimeo ja YouTube. Valmis üheksa võõrkeelset trükist kaheksas keeles ning kuus Tallinna kui reisisihtkohta tutvustavat reklaamklippi.

Tallinna külastajatele on linna ajaloo ja kultuuripärandiga tutvumiseks välja töötatud spetsiaalne toode – Tallinn Card. Kaardi kasutaja saab 6, 24, 48 või 72 tunni jooksul tutvuda ligi 100 Tallinna huviväärsusega.

Internetis on kättesaadav üheksakeelne turismi infoportaal ja Tallinna turismifotopank ning neljakeelne turismiinfo mobiilirakendus *tallinn.mobi*. Lisaks kasutatakse Tallinna turismi turundamisel sotsiaalse

Eelmisel aastal oli Tallinn väga populaarne turismisihtkoht – Tallinna majutusasutustes oli 2012. aastal 1 516 919 majutust, lisaks randus Tallinnas ligikaudu 300 kruisilaeva 450 000 turistiga. ■

FINANTSARUANDED

KONSOLIDEERIMATA BILANSS

Tuhandetes eurodes, seisuga 31. detsember

	2012	2011
Varad		
Käibevara		
Raha ja pangakontod	32 426	33 021
Maksu- ja trahvinõuded	24 839	27 490
Muud nõuded ja ettemaksed	10 840	12 598
Laenuõuded	2	2
Varud	17	18
Käibevara kokku	68 124	73 129
Põhivara		
Osalused sihtasutustes	8 668	8 744
Osalused tütarettevõtjates ja sidusettevõtjates	79 953	86 232
Pikaajalised finantsinvesteeringud	253	254
Pikaajalised muud nõuded ja ettemaksed	68	33
Kinnisvarainvesteeringud	60 490	61 284
Materiaalne põhivara	957 338	966 578
Immateriaalne põhivara	483	624
Põhivara kokku	1 107 253	1 123 749
Varad kokku	1 175 377	1 196 878
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad hankijatele	28 402	24 626
Võlad töövõtjatele	18 226	17 732
Maksu- ja trahvikohustused ning saadud ettemaksed	6 106	5 721
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	3 345	3 419
Eraldised	2 413	1 397
Laenukohustused	15 659	14 808
Tuletisinstrumendid	1 426	1 338
Lühiajalised kohustused kokku	75 577	69 041
Pikaajalised kohustused		
Eraldised	1 137	1 934
Laenukohustused	204 598	220 256
Pikaajalised kohustused kokku	205 735	222 190
Kohustused kokku	281 312	291 231
Netovara		
Riskimaandamise reserv	-1 307	-1 274
Akumuleeritud ülejääk	895 372	906 921
Netovara kokku	894 065	905 647
Kohustused ja netovara kokku	1 175 377	1 196 878

KONSOLIDEERIMATA TULEMIARUANNE

Tuhandetes eurodes, aasta kohta

	2012	2011
Tegevustulud		
Maksud	278 172	266 908
Müüdüd tooted ja teenused	66 460	62 082
Saadud toetused	107 918	92 592
Muud tegevustulud	4 382	5 339
Tegevustulud kokku	456 932	426 921
Tegevuskulud		
Antud toetused	-84 603	-85 482
Tööjõukulud	-154 737	-151 364
Muud tegevuskulud	-165 273	-155 851
Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	-67 292	-69 775
Tegevuskulud kokku	-471 905	-462 472
Aruandeperioodi tegevustulem	-14 973	-35 551
Finantstulud ja -kulud		
Intressikulu	-7 568	-8 781
Tulem osalustelt	-802	2 128
Tulu hoiustelt ja väärtpaperitelt	288	210
Muud finantstulud ja -kulud	-5	-3
Finantstulud ja -kulud kokku	-8 087	-6 446
Aruandeperioodi tulem	-23 060	-41 997

Seoses 2009. aastal Tallinna linna osaluse vähendamisega AS-is Tallinna Soojus korrigeeriti 2011. ja 2012. aasta rahavoogude aruannet mitterahaliste tehingute osas järgmiselt: reaal „Käibevara netomuutus” elimineeriti 1 598 000 eurot (2011: 2 876 000 t eurot) ja viidi reale „Laekunud aktsiakapitali vähendamisest”. 2009. aastal vähendati tütarettevõtte aktsiakapitali 9 587 000 eurot, millest 2009. aastal laekus 1 662 000 eurot, 2010. aastal 3 451 000 eurot, 2011. aastal 2 876 000 eurot ning 2012. aastal 1 598 000 eurot.

KONSOLIDEERIMATA RAHAVOOGUDE ARUANNE

Tuhandetes eurodes, aasta kohta (kaudsel meetodil)

	2012	2011
Rahavood põhitegevusest		
Aruandeperioodi tegevustulem	-14 973	-35 551
Korrigeerimised		
Põhivara amortisatsioon, allahindlus ja mahakandmine	67 292	69 775
Põhivara soetusega kaasnev käibemaksukulu	8 980	5 188
Kasum/kahjum põhivara müügist	-2 137	-1 873
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-36 886	-17 939
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	12 221	13 944
Käibevara netomuutus	3 195	-2 833
Kohustuste netomuutus	1 655	2,836
Rahavood põhitegevusest kokku	39 347	33 547
Rahavood investeerimisest		
Tasutud põhivara eest (v.a finantsvarad ja osalused)	-22 980	-18 373
Laekunud põhivara müügist (v.a finantsinvesteeringud ja osalused)	4 399	5 529
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	3 538	-97
Tasutud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-12 097	-10 732
Tasutud finantsinvesteeringute soetamisel	-6 000	0
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	2	0
Tasutud osaluste omandamisel	0	-3
Laekunud osaluste müügist ja aktsiakapitali vähendamisest	1 598	2 876
Laekunud dividendid	7 777	6 541
Laekunud intressid ja muud finantstulud	267	178
Rahavood investeerimisest kokku	-23 496	-14 081
Rahavood finantseerimistegevusest		
Laekunud võlakirjade emiteerimisest	0	13 800
Tasutud võlakirjade lunastamisel	-7 899	-7 899
Laenude tagasimaksud	-5 906	-5 906
Tasutud kapitalirendi põhiosa makseid	-20	-67
Tagasi makstud kontsessioonilepingute alusel	-983	-931
Makstud intressid ja muud finantskulud	-7 638	-8 833
Rahavood finantseerimisest kokku	-22 446	-9 836
Puhas rahavoog	-6 595	9 630
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	33 021	23 391
Raha ja selle ekvivalentide muutus	-6 595	9 630
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	26 426	33 021

EELARVE TÄITMISE ARUANNE

Põhitegevuse tulud

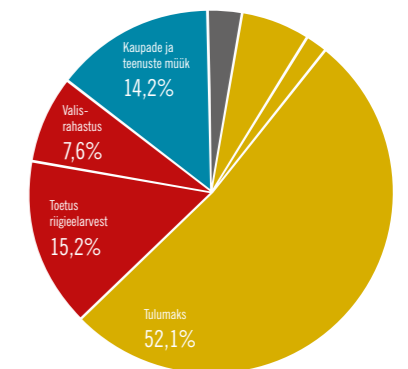
Eelarve põhitegevuse tulud täideti summas 418 088 000 eurot ehk 0,2% enam kui lõplikus eelarves kavandatud. Põhitegevuse tuludest 66,5% moodustasid maksutulud. Üksikisiku tulumaksu saadi 1,3% ja maa-maksu 5,7% plaanitud rohkem. Tulumaksu tulu parema täitmise peamised põhjused olid tööhõive suurenemine ja keskmise palga kasv. Maksu- ja tolliameti andmetel oli Tallinnas 2012. aastal keskmiselt 181500 tulu saanud inimest kuus, mis on 4500 inimese võrra enam kui 2011. aastal. Keskmine deklareeritud tulu inimese kohta kasvas aastaga 6% ja moodustas tulu saaja kohta 951 eurot kuus. Maamaksutulu ületamine tulenes eeskätt põhjusest, et 2012. aastal rakendus Tallinnas esmakordselt kodualuse maa maksuvabastus, mida anti kokku 125 000

elamumaa omanikule summas 8 935 000 eurot. Kuna esmakordsel maksuvabastuse rakendamisel ei olnud maksuvabastuse baas täpselt teada, kavandati nimetatud tulu eelarvesse konservatiivselt.

Kaupade ja teenuste müügist saadi tulu 66 647 000 eurot ehk 4,5% plaanitud vähem. Kavandatud vähem saadi ühis-transporti piletulu, samuti tasu teistelt omavalitsustelt munitsipaalkoolide ja laste-aedade tegevuskulude katteks, tulu kalmistu-teenustelt, tulu kommunaalteenustest jm. Seoses veohangete vaidlustamisega ei rakendunud Tallinna keskkonnameti teostatav korraldatud jäätmevedu, mistõttu jäi saamata kogu planeeritud jäätmeveo teenustasu summas 1 147 000 eurot.

TULUDE STRUKTUUR 2012. a EELARVE TÄITMISES

Maamaks	6,2%
Kohalikud maksud	1,7%
Tulumaks	52,1%
Toetus riigieelarvest	15,2%
Välisrahastus	7,6%
Kaupade ja teenuste müük	14,2%
Muud tulud	3,0%

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud olid 383 337 000 eurot ehk 96,6% (13 545 000 euro) võrra plaanitud

vähem; sellest 9 065 000 eurot kanti üle 2013. aasta eelarveaastasse.

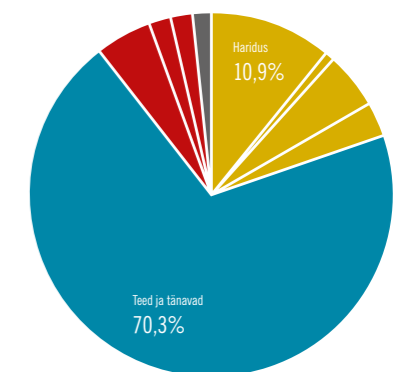
Investeeringustegevus

Eelarve investeeringustegevuse osas kajastatud tulused saadi 1 416 000 eurot plaanitud rohkem ja kulutusi tehti 32 676 000 euro võrra vähem kui eelarves kavandatud. Põhivarasse tehtavate investeeringute alataitmine oli tingitud peamiselt riigihangete vaidlustamisest tulenevatest tööde edasilükkumisest, mistõttu kanti 2012. aasta eelarves kavandatud investeeringuid 2013. eelarveaastasse üle kokku summas 23 353 000 eurot. 2012. aasta investeeringute kõige suuremahulisemad

tööd tehti Ülemiste liiklussõlme rekonstrueerimisel. Rekonstrueeriti Männiku tee ja Ranna tee, samuti Pallasti, Vindi, Tedre jt tänavalõigud, Väike-Õismäe siseriing, remonditi kvartaliseseid teid, rajati uusi jalgrattateid. 2012. aastal valmisid Männiku tee sotsiaalmajutusüksus, asenduskodud lastekodulastele aadressidel Hooldekodu tee 5 ja Purde 31b. Renoveerimistööd jõudsid lõppjärku Tallinna huvikeskuses Kullo, Tallinna Heleni koolis ja Neitsitornis.

INVESTEERIMISPROJEKTIDE VALDKONDLIK STRUKTUUR 2012. a EELARVE TÄITMISES

Haridus	10,9%
Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid	0,8%
Kultuur	5,0%
Sport ja vaba aeg	3,4%
Teed ja tänavad	70,3%
Elamumajandus	4,5%
Linnamajandus	1,6%
Heakord	2,0%
Muud	1,5%

Finantseerimistegevus

Kohustuste võtmine: kuna linnal oli eelarve-aastaks kavandatud tegevuste ja kulutuste rahastamiseks piisavalt vahendeid, ei kaasatud 2012. aastal eelarves investeringute katteks planeeritud laenu summas 23 806 000 eurot.

Kohustuste tasumine: linna laenude ja võlakirjade tagasimaksud, maksed teenuste kontsessioonilepingu raames ning kapitaliisingu maksed tehti eelarves esialgselt kavandatud mahus.

Likviidsed varad

Likviidsete varade muutus jäi esialgselt plaanitud tasemele, kuna mitmed eelarve-aastaks kavandatud tegevuskulud ja investeeringud põhivarasse lükkusid edasi

2013. aastasse. Samuti ei kaasatud esialgselt investeringute rahastamiseks planeeritud laenu. ■

„Kui vaatame üldist olukorda, kus riigil ega ka pealinnal pole piisavalt raha, siis selles kontekstis on Tallinnal väga hästi läinud — kõik näitajad on läinud paremaks. Tallinna kui elukeskkonnaga on rahul 90% linlastest, kusjuures „väga rahul“ vastanute arv on võrreldes 2008. aastaga suurenenud poole võrra ehk 26 protsendini. Võrreldes varasemate aastatega on rahulolu valdavalt suurenenud või siis jäänud vähemalt samale tasemele. Kõige kõrgemalt hindavad pealinlased haljasalade ja parkide seisundit (62% hea või väga hea), prügi koristamist ja prügikastide olemasolu (58%) ning ühistranspordi olukorda (50%).“

TÖNIS STAMBERG,
Turu-Uuringute AS-i tegevjuht
(Pealinn 23.01.2012)

FOTOD: Marek Ślusarczyk (2);
Tallinna Linnakantselei Avalike suhete teenistus (4, 6);
Kersti Palgi (8, 14, 16, 21, 22, 25, 26, 34, 38, 44, 48, 51, 53, 54, 56, 60, 63);
Laur-Kalevi Tamm (10); Andres Tarto (12); Oksana Struk (19);
Pierre Des Varre (28); Evgeny Sergeev (31); Peeter Viisimaa (32);
GAPS Fotografie (37); Ivana Star (40); Laur-Kalevi Tamm (42); Olaser (47).

TALLINNA LINNAVALITSUS
Vabaduse väljak 7, 15199 Tallinn
Telefon 640 4141
www.tallinn.ee